



RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority



RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kasvinterveyden valvonnan historiaa

Jari Poutanen

erityisasiantuntija

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö,
kasvintuotannon osasto

**Sata vuotta kasvien terveydeksi
juhlaseminaari**

24.10.2025

11. *Barbarea vulgaris*
 12. *Barbarea vulgaris*
 13. *Barbarea vulgaris*

Berberis vulgaris. 1878. Tukholman Yliopisto.



1. **1660** – Rouen (Ranska)
2. **1726 ja 1772** – Connecticut, Massachusetts, Rhode Island (Yhdysvallat)
3. **1805** – Schaumburg-Lippe (Saksa)
4. **1815** – Bremen (Saksa)

1800



Nälkää näkevä irlantilainen perhe suuren nälänhädän aikana 1840-luvulla.
National Library of Ireland

1800



Maamiehen Ystävä.

N:o 40.

Lauvaintaina

4 p. Lokakuuta.

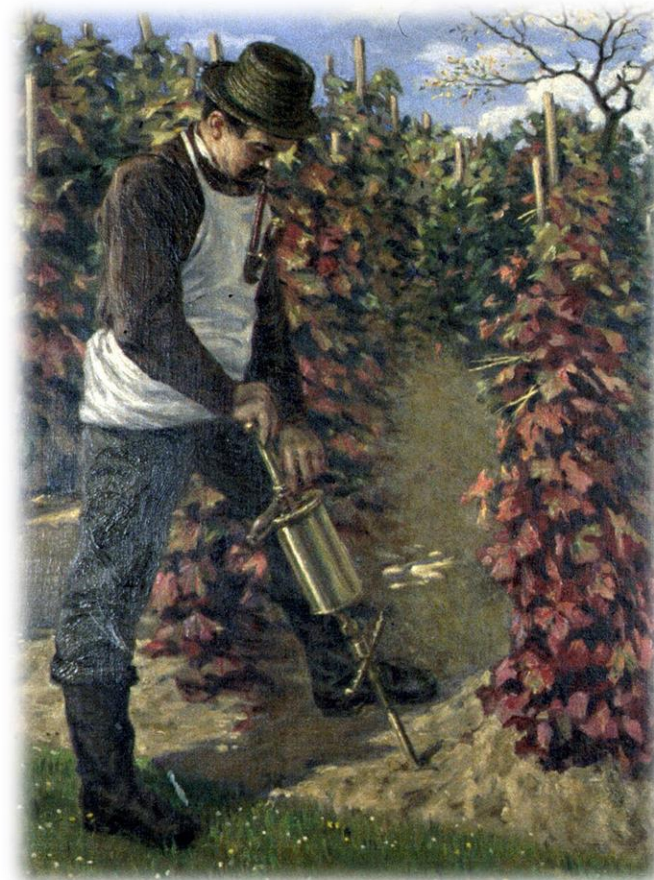
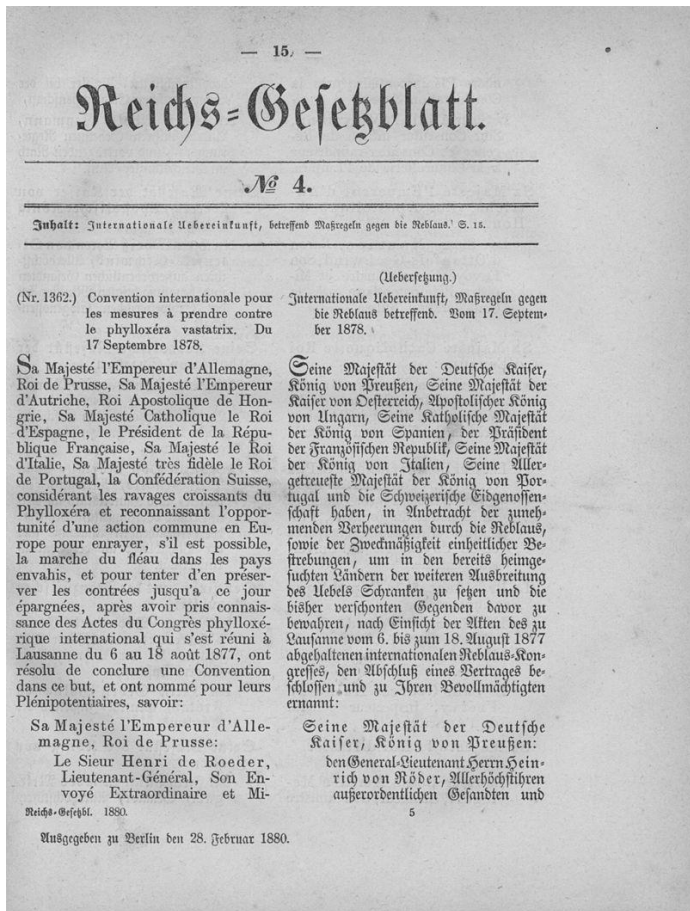
1851.

Luonnon Vaikutuksia.

'Huoneenhallitusseuran Sanomista.

Ulkomailta tuovat sanomat myös josta päivä surullisia tietoja, erittäinkin Saksan maalta, jossa perunatauti uhkaa hävittää koko tämän vuotisen perunakasvun. Monissa paikoissa sanotaan kaikki perunat jo mädäntyneeksi, toisissa kerrotaan taudin vielä enentyvän enentymistensä ja otettavan mitä otettavaa löytyy. — Erinomaisen suuria vahinkoja on samassa maassa myös tapahtunut vedenpaisumuksesta. Heinäkuun lopulla ja elokuun

1800



Viinikirvan torjunta hiilidisulfidi-injektorilla,
Hans Pühringer, 1904, Viiniviljelykoulu Klosterneuburg

1800



International convention on measures to be taken against Phylloxera vastatrix (1878)

1. **Virallinen todistus** kasvimateriaalin tuholaisvapaudesta, kuten viinikirvasta.
2. **Kaupan kieltö** riskimateriaaleille, jotka voivat levittää tuholaisia.
3. **Valvontaviranomaisten nimeäminen** kansainvälisen kaupan seurantaan.
4. **Tarkastusoikeus** ja toimenpiteet ehtojen rikkomisesta.
5. **Nopea tiedonvaihto**, erityisesti uusista taudinpurkauksista.
6. **Toimenpiteiden sisällyttäminen** kansalliseen lainsäädäntöön.

1800



Dulun Wiikko-Ganomia

1877.

N:o 26.

Lauvantaina 30 päiw. Kesäkuuta.

36:des
vuosikerta.

Colorado-luoriainen. Salmessa näkee varin mafasiinin seinällä suuren, kypnärää korkean ja leveän plakaatin, joka alkaa sanoilla: warolaa perunaluoriaista, ja pyytää kaikkia estämään tämän elämän pääsemistä maahan ja senkautta "tekemään itsensä isänmaan kiitteliuudesta ansainneeksi"; lestellä julistusta on sama elämä kuvattu wäbä isommassa kuin luonnollisessa suuruudessa. Colorado-luoriainen on kotoisin pohjois-Amerikan länsimaista Kalliowuorten tienoilta, jossa se ensikerran havaittiin noin w. 1823 itsessensä laswaman potaati-lajin lehillä; waan kun sinne muuttaneet siirtolaiset rupešivat potaatin-wiljelystä laajemmin harjottamaan, siikse se suunnattomasti wiljowammasta ruuasta. Kun tästä wäbitellen tuli puute, alkoi se laumottain waeltaa itäänpäin, kulkki w. 1861 leweän Missourijoen poikki ja tuli w. 1874 Atlantin waltameren rannalle. Täältä se helposti woipi laimoiša

1800



N:o 40. **UUSI SUOMETAR.** 1877.

Kolorado-kuoriaisen häätämis-
seksi on kaupunginhallituksille ja kruu-
nunpalmelijoille annettu käsky tarkkaan
tutkia kaikki Pohjois-Amerikasta Suomen
satamiin tulevat laivat, jotta ei se Ame-
rikan potaateisja pääsisi tulemaan tänne.

UUSI SUOMETAR. 1893.

N:o 91. Perjantaina Huhtikuun 21 p:nä.

— Perunaintuonti-lupa. Mosk.
Wjedomošti kertoo että on sallittu Wenä-
jälle tuoda perunoita ja perunawalmisteita
sellaisista paikkakunnista, jossa todistetta-
vasti ei ole Colorado-kuoriaiset esiintyneet
perunamailla.

Keisarillisen Majesteetin armollinen esitys Suomen Kansaneduskunnalle tarttuvien kasvitautien ja vahingollisten hyönteisten tuhotöitten ehkäisemiseksi Suomessa.

Koska karviaismarjaviljelykselle erittäin vaarallinen loissieni, ameriikkalainen karviaismarjahome, *Sphaerotheca mors uvae* (Schwein.) Berk., on esiintynyt eri osissa Suomea, on sienen edelleen leviämisen estämiseksi ja rajoittamiseksi osaksi karviaistainten sekä tuoreiden ja kuivattujen karviaismarjain tuonti Suomeen toistaiseksi kielletty, osaksi kosketeltua tarkoitusta varten ryhdytty erinäisiin muihin toimenpiteisiin, jotka riippuvat maanomistajien vapaaehtoisesta myötävaikutuksesta. Kun nämä eivät kuitenkaan ole näyttäytyneet tarkoitukseen riittäviksi, on vaadittu enempiä toimenpiteitä, joilla maan omistajain ja haltijain oikeutta vapaasti käyttää puutarhojaan ja taimistojaan sekä niiden tuotteita eräissä kohdin rajoitettaisiin. Kokemus on ennen näyttänyt, että samallaiset rajoitukset voivat olla tarpeen maanviljelykselle vahingollisten hyönteisten hävittämiseksi sekä näiden aikaansaaman tuhon ja erinäisten tarttuvien kasvitautien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Tämän johdosta ja kun sellaiset toimenpiteet eivät voi olla koskematta yksityistä omistusta tai käyttöoikeutta, on pidetty tarpeellisena että, kuten jo on laita tarttuviin kotieläintauteihin nähden, laissa säädettäisiin että edellämäinut toimenpiteet voitaisiin nyt kysymyksessä olevissakin ta-

pauksissa tarpeen tullen hallinnollista tietä määrätä noudatettaviksi siten välittömästi koettaakseen ehkäistä sentapaisia maataloudelle tuhoa tuottavia tauteja. Keisarillinen Majesteetti on sen vuoksi tahtonut Kansaneduskunnan hyväksyttäväksi jättää sitä tarkoittavan lakiehdotuksen, näin kuuluvana:

Ehdotus laiksi tarttuvien kasvitautien ja vahingollisten hyönteisten tuhotöitten ehkäisemisestä.

Kun tarvitaan toimenpiteitä maanviljelykselle vahingollisten hyönteisten hävittämiseksi sekä näiden aikaansaaman tuhojen ja tarttuvien kasvitautien ehkäisemiseksi, on maanomistaja velvollinen alistumaan niihin määräyksiin, jotka eri tautien lajin ja laadun mukaan, asianomaisia asiantuntijoita kuultua, hallinnollista tietä annetaan.

Armossa hyväksytty Pietarhovissa 16²⁹ p:nä kesäkuuta 1907.

Ministerivaltiosihteeri **A. Langhoff.**



Suomen Eduskunnan alamainen vastaus Keisarillisen Majesteetin armolliseen esitykseen tarttuvien kasvitautien ja vahingollisten hyönteisten tuhoitusten ehkäisemiseksi Suomessa.

Suurivaltaisain, Armollisin Keisari
ja Suuriruhtinas!

Armollisena esityksenä on Teidän Keisarillinen Majesteettinne antanut Suomen Eduskunnalle ehdotuksen laiksi tarttuvien kasvitautien ja vahingollisten hyön-

teisten tuhoitusten ehkäisemisestä Suomessa.

Suomessa ei, kuten useissa muissa sivistysmaissa jo on tapahtunut, tähän asti ole ryhdytty lainsäädäntötoimenpiteisiin taloudellista vahinkoa tuottavien kasvitautien ehkäisemiseksi ja vastustamiseksi.

Armollinen esitys tahtoo tämän puutteen poistaa yleisellä säännöksellä, joka velvoittaa maanomistajan alistumaan kaikkiin niihin määräyksiin, jotka, asianomaisia asiantuntijoita kuultua, hallinnollista tietä annetaan.

Eduskunta ei voi olla huomauttamatta, että lakiehdotus nykyisessä muodossaan on sangen vaillinaisen, siinä kun ei ole ensinkään koetettu määrätä niitä perusteita, jotka lakia sovellettaessa olisivat noudatettavat. Niinpä ei ole edes mainittu sitä viranomaisista, jonka käsiin lain edellyttämä, miltei rajaton määräämisvalta on ehdotettu annettavaksi. Ei sanota, onko tarkoitus ja minkä perusteiden mukaan erityisissä tapauksissa suoritetaan korvausta siitä vahingosta, jonka yksityinen tarpeelliseksi havaittujen toimenpiteitten kautta ehkä kärsii. Seuraamukset annettujen määräysten laiminlyömisestä ovat nekin jääneet kokonaan selvittämättä.

Pääasiallisesti näitten puutteellisuuden takia ei Eduskunta ole katsonut voivansa hyväksyä armollista esitystä sen nykyisessä muodossa.

Mutta Eduskunta on periaatteellisestikin asettunut toiselle kannalle kuin armollinen esitys. Kotieläintautien ehkäisemiseksi on meillä jo voimassa lainsäädäntö, joka on laadittu silmällä pitäen huomattavampia, nimeltään mainittuja tautoja ja syntynyt valtiopäivien myötävaikutuksella. Kasvitautoja koskeva lainsäädäntö ulkomailla lienee yleensä syntynyt silmällä pitäen erikoisia huomattavampia tautoja. Tämä onkin aivan luonnollista, sillä toimenpiteet eri tautien vastustamiseksi saattavat olla laadultaan hyvinkin erilaisia ja edellyttävät vastaavia määräyksiä lainsäädännössä. Eduskunta on puolestaan katsonut, että etupäässä tällaisten

kasvitautien säännösten kautta meilläkin olisi pyrittävä sen lainsäädännön aukon täyttämiseen, josta nyt on kysymys. Mitä erityisesti tulee siihen kasvitautiin, karviaismarjaruttoon, joka lähinnä on aiheuttanut armollisen esityksen, on Eduskunta ollut sitä mieltä, että kiireellinen lainsäädäntö sen ehkäisemiseksi on ehdottomasti tarpeen vaatima.

Luonnollista on, että tämän ohessa kasvitautien suhteen, samoin kuin kotieläintautien suhteen jo on tapahtunut, annetaan myöskin yleisiä määräyksiä varsinkin semmoisia tapauksia varten, joita kokemuksen nojalla ei ole voitu edeltäpäin arvata.

Edellä esitetyillä perusteilla saa Eduskunta Teidän Keisarilliselle Majesteetillenne ilmoittaa:

että Eduskunta ei ole voinut hyväksyä armollista esitystä laiksi tarttuvien kasvitautien ja vahingollisten hyönteisten tuhoitusten ehkäisemisestä; mutta

että Eduskunta pitää tärkeänä, että tarpeelliset toimenpiteet taloudellisesti tuhoavien kasvitautien vastustamiseksi niin pian kuin mahdollista yksityiskohtaisemman lainsäädännön kautta määrätään.

Suomen Eduskunta pysyy alati j. n. e.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1907.



1920

KASVINSUOJELULAINSÄÄDÄNNÖSTÄ

MUUALLA JA MEILLÄ

YNNÄ

EHDOTUS KASVINSUOJELULAIKSI

LAATINUT
J. IVAR LIRO

HELSINKI 1920

UUSI SUOMI

N:o 241

1923

Perjantaina Lokakuun 19 päivänä

Perjantaina Lokakuun 19 päivänä

Kasvinsuojelulainsäädäntö.

Prof. Iivari Liron laatima lakiehdotus ja sen perustelut.

Eri maiden välinen vilkas liike- ja kauppayhteys on tavattoman suuressa määrässä lisännyt meidän päivinämme kaikkien tarttuvien tautien levenemismahdollisuutta, olkoot ne sitte ihmis-, eläin- tai kasvitauteja ja olkoot niiden aiheuttajina kasvi- tai eläinkunnan oliot. Tällaisten tarttuvien ihmis- ja eläintautien vastustamiseksi on meidänkin maassamme jo vuosikymmeniä siten osittain lainsäädännöllistä, osittain hallinnollista tietä annettu kaikille asianomaisille ohjeet ja määräykset, joita on noudatettava, milloin jossain toisessa maassa, jonka kanssa olemme liikeyhteydessä, joku tällainen tauti ilmestyy, voidaksemme sen pääsyn omaan maahan ja ainakin huomattavamman levenemisen täällä estää. Mutta kasvitauteihin nähden olemme vielä toistaiseksi aivan turvattomia. Tosin kyllä v. 1907, karviaismarjahomeen näihin asioihin kiinnittämän huomion vaikutuksesta, tehtiin alote, vieläpä hallituksen taholta eduskunnalle annettun esityksen muodossa, kasvinsuojelulain säätämisestä maallemme. Mutta eduskunta ei esitystä sillä kertaa hyväksynyt, vaan toivoi, että tarpeelliset toimenpiteet taloudellisesti tuhoavien kasvitautien vastustamiseksi niin pian kuin mahdollista yksityiskohtaisemman lainsäädännön kautta määrättäisiin. Ja niin jäi koko puheenaoleva lainsäädäntö, johon muualla Euroopassa on jo vuosikymmeniä sitten kiinnitetty vakavaa huomiota, meillä muiden kiireellisempäin asiain rinnalla miltei unohduksiin.

Vasta perunasöövän — erään Amerikassa ja Keski-Europan maissa sangen suuressa määrin levinneen, perunasadot kerrassaan tuhoavan

että meillä on tähän kysymykseen suhtauduttu kaikkea muuta kuin nykyaikaisen sivistysvaltion arvoa vastaavalla tavalla. Tosin kyllä me täällä pohjolassamme olemme siinä onnellisessa asemassa, että kaikenlaiset kasvitautit ja tuhohyönteiset eivät täällä aivan ensi sijassa pääse leviämään ja tuhojaan tekemään — siinä suhteessa on meidän pohjoinen ilmanalamme mainio »lainsäästäjä». Toivottavasti emme myöskään tarvitse joutua katumaan tässä kohden tapahtunutta laiminlyöntiä. Mutta mitään varmuutta ei siinäkään suhteessa enään ole olemassa, päättäen eräästä sanomalehdissä olleesta uutisesta, jonka mukaan perunasööpä on jo meidän rajojen sisäpuolella esiintynyt. Jos niin on — mikä kyläkin tuntuu todennäköiseltä, kun ottaa huomioon viimekeväisen perunansiemenen tuonnin Keski-Europasta — niin silloin ovat mitä kiireellisimmät toimenpiteet tarpeen, jotta tuho saataisiin pysähtymään. Ja ensimmäisenä tulee tällöin kysymykseen juuri puheenaolevan kasvinsuojelulain säätäminen, jommoinen merkityksestä prof. Liro mietinnössään lausuu m.m.:

»Kasvinsuojelulaki ja sen edellyttämä käytännöllisen kasvinsuojelun ajanmukainen järjestely on välttämätön maamme kauppasuhteiden järjestämiseksi muiden maiden kanssa. Ellemme nim. kasvinsuojelulainsäädännössä ja kasvinsuojelun järjestelyssä pääse muiden maiden kanssa tasalle, on siitä välttämättömänä seurauksena ensiksikin, että kasvien ja kasvintuotteiden vienti Suomesta ja niiden kuljetus Suomen alueen kautta ennenpitkää liiaksi rajoittuu ja osaltaan kokonaan lakkaa, ja toiseksi jättää kasvinsuojelu-





Wahingolliset kasvit ja eläimet tuottavat maasfamme vuosittain kymmenien miljoonien vahingon.

Tehokkein keinoin voidaan wa hingoista ainakin puolet ehkäistä.

Lainvalmistelunantia on jaanut wai-
miikki ehdotuksia kaswinuojelulakiin ja
lähettäne: sen waltionwastoille.

Ehdotuksen perusteluissa luvutaan
m.m.:

Ne taloudelliset tappiot, joita warin-
kin viljelyskasvien kufuistat tuhoajat,
erinäijet tuhoeläimet ja sienet, jattu-
waasti aiheuttavat, on pakottanut ujeim-
mat waltiot ryhtymään toimenpiteisiin
viljelyskasvien ja niiden tuotteiden suo-
jelemiseksi. Myöskin useiden luonnon-
varaisten hyötykasvien, etupäässä ha-
wupuiden, on hawaittu kaitaavan suo-
jelutoimenpiteitä tuhoeläimiä ja -kasve-
ja vastaan.

Mainittujen kaswintuhoojien aiheut-
tamat kaswitaudit ovat sitinä kuhessa
werrattavia erinäisiin ihmisten ja koti-
eläinten waaarallisiin tarttuviin
tauteihin, etteivät ne ole suurena ja ali-
tuifina uhkana ainoastaan sille paikka-
kunnalle, missä ne kulloinkin esiintyvät,
waan koto maalle. Tällaisissa tapauksis-
sa tulee taistelu kaswintuhoojia vastaan
eli kaswinuojelu asianomaiselle maalle
erittäin monimutkaiseksi sitäiseksi khy-
mykseksi, jonka järjestäminen ilman
waltion wuodawaikutuksia on osoittautu-
nut mahdottomaksi.

Maailmankauppa on kaikkina aikoina
sitittänyt tuhoehdoteita ja tuhosi-
maasta toiseen ja nykyinen waltawa kau-
sainvälinen tavarawaihto ja nopeat
kuluneuwt kuljettawat siemeniä, hedel-
mien, kukulain ja kokonaisten kasvien
jettä waltansaimeiden ja astioiden mu-
kana hyötykasvien waaarallisia tuho-
eläimiä erittäin helposti kaitaikkumista-
kin maanosiasta toisiin.

Mutta paitsi tietämättömyydestä woi-
daan myös tahallansa maahan tuottaa

retiomia kustannuksia, koleradofnoriai-
jen häwittäminen esim. Saksaissa oli
6,000 tuitamarffaa hehtaaria kofiti.
Karwiaishärmä tuhosi Suomessa muu-
taman vuoden aikana kaiffi määrätinä
lajia olewat karwiaishermajapenjaat ja
finappifnoriainen (Gordon cochleariae)
on woiine wuojina pakottanut maanw-
jelijät eri tahoilla maatanwne työnt
lopettamaan rehunaarium wilyeltyjen.
Maasfamme jo olewien muiden tuho-
laisten häwittämän fanjaurawinnon ar-
wo noujee vuosittain monien kymme-
nen miljoonaan marffaan.

Tehokkaan kaswinuojelustön tar-
peellisuus tyy sitä, mitä nää on eji-
tett. Paitsi sitä, että tuhoeläimiä ja
kaswitauteja kostewa opetus on tarfoi-
tusenmukaisesti järjestettävä ja näitä
khyntyviä täittämää kuttamustöitä tuot-
tawo, on laimjäädnäitöitje yhtenäisteti
jäänöstettävä toimenpiteet kaswintu-
hoojia vastaan. Tarfoitusmukaisiin
keinoiin woiwaan wuofittain poistaa ai-
nakin puolet tuhoalaisten tähän asi hä-
wittämistä wilyelns- ja muista khynt-
kaspeista ja mitä tällä tefellä on ehkä
tärkeintä, ehkäistä perannawuodan, pelot-
tawimman tuhoajenen, maahan kullennus-
minen.

Laki ehdotuksen mukaan tulisi hallitus
iis saamaan werrattain laajat waltuu-
det menetellä taistelessa kaswintuhoojia
vastaan kulloinkin ejiintymään tarpen
ja oloiuhteiden mukaan. Suomatawa
on, että hallituksen waltuudet kuitentti
owar rajoitetut: muuhen kuin laisia jäd-
demyihin, khytjyisomistusta louffaawiin
toimenpiteisiin ei kaswinuojelutoimin-
nassa ole lupa ryhtyä. Ei ole näpitänyt
tarpeellijelta njeitten uikemaitten eji-
merkkiä jeuraten ehdottaa, että lailla
mönnettäisiin hallitukselle oikeus mie-

1925 vuoden waltiopäivät No 1.

Hallituksen esitys Eduskunnalle kaswinuojelulaksi.

Ne taloudelliset tappiot, joita warin-
kin viljelyskasvien kufuistat tuhoajat, eri-
näiset tuhoeläimet ja sienet, jatkuvasti
aiheuttavat, ovat pakottaneet useim-
mat waltiot ryhtymään toimenpiteisiin
viljelyskasvien ja niiden tuotteiden suo-
jelemiseksi. Myöskin useiden luonnon-
varaisten hyötykasvien, etupäässä ha-
wupuiden, on hawaittu kaitaavan suo-
jelutoimenpiteitä tuhoeläimiä ja -kasveja
vastaan.

Mainittujen kaswintuhoojien aiheutta-
mat kaswitaudit ovat sitinä kuhessa w-
rattavia erinäisiin ihmisten ja kotieläin-
ten waaarallisiin tarttuviin tauteihin,
etteivät ne ole suurena ja alituena uh-
kana ainoastaan sille paikkakunnalle,
missä ne kulloinkin esiintyvät, vaan
koko maalle. Tällaisissa tapauksissa tu-
lee taistelu kaswintuhoojia vastaan eli
kaswinuojelu asianomaiselle maalle
erittäin monimutkaiseksi sitäiseksi khy-
mykseksi, jonka järjestäminen ilman
waltion wuodawaikutusta on osoittautu-
nut mahdottomaksi.

Maailmankauppa on kaikkina aikoina
siirtänyt tuhoehdoteita ja tuhosi-
maasta toiseen ja nykyinen waltawa kau-
sainvälinen tavarawaihto ja nopeat
kuluneuwt kuljettawat siemeniä, hedel-
mien, kukulain ja kokonaisten kasvien
jettä waltansaimeiden ja astioiden mu-
kana hyötykasvien waaarallisia tuho-
eläimiä erittäin helposti kaitaikkumista-
kin maanosiasta toisiin. Tällä
tawoin esim. wikeinulaisissa määnyissä
terwasroon aikansaawa ruostesienä
(Cronartium ribicola) saapui Euroopasta

Pohjois-Amerikkaan; kauppatavarain
mukaan ovat niinkään suuria tuhoa ai-
kaansaaneet koleradofnoriainen (*Lep-
tinotarsa decemlineata*) ja perunasyyppi
(*Synchytrium endobioticum*) vähitellen
lewinneet warin moniin maihin ja woi-
vat milloin tahansa kukeutua saatut-
tamaan myöskin Suomen perunasävel-
sen. Ameriikkalainen karwiaishärmä
(*Sphaerotheca mors ucae*) saapui sanot-
tulla tavalla maahanwme tämän wuosi-
sadan alussa.

Mutta paitsi tietämättömyydestä woi-
daan myös tahallansa maahan tuottaa
eläimiä ja kasveja, jotka woiwat aikaan-
sada suurta tuhoa hyötykasveille. Esi-
merkkinä tällaisesta harkitsemattomasta
kaswintuhoojien maahanwuonnista mai-
nittakoon hilasimimyyriä eli -rotan
(*Fiber sibiricus*) tahallinen wienti
vuonna 1906 Kanadasta Böhmiin, jossa
se heti osoittautui pahanlaatuiseksi tu-
hoeläimeksi ja josta se pian lewisi Etelä-
Saksaan, wahingoittaen sielläkin, paitsi
hyötykasveja, wespatoja, teitä, ratawal-
leja y. m. Hilasimimyyriä tuotiti joku
aika takaperin Suomeenkin. Toistai-
seksi vielä on epätietoista, tuleeko siitä
maaillemme hyödyllinen vai wahingolli-
nen eläin.

Tunnettu on myöskin, että maas-
samme jo ennestään on useihin satoihin
nousewia tuhoeläeläisiä, jotka niille suo-
tulsina wuosina lisääntyvät sitinä määrin,
että niiden häwittäminen tähänastisin
keinoin on osoittautunut miltei toivotto-
maksi.

Kaswintuhoojien häwitystyö woi ai-

Kasvinsuojelulaki.

Annettu Helsingissä, 5 päivänä kesäkuuta 1920.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten:

1 §.

Kasvintuhoojia tämän lain mielessä ovat eläimet ja kasvit, jotka jollakin kehitystasollaan joko välittömästi tai välillisesti aiheuttavat tai voivat aiheuttaa tuntuva vahinkoa jollekin Suomessa kasvaville, joko luonnonvaraisille tai viljellyille, taloudellisesti hyödyllisille kasveille tai niiden tuotteille.

2 §.

Kasvinsuojeluviranomaisella tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, joka kuuluu jonkin kasvinsuojelun alalla toimivan tutkimus-, koe- tai muun laitoksen tieteelliseen virkamieskuntaan taikka jolla on tällaisen laitoksen esimiehen tai maatalousministeriön antama määräys jonkin tässä laissa säädetyt tai edellytetyt tehtävän suorittamiseen.

3 §.

Asetuksella määrätään, mitä nimeltä mainittuja kasvintuhoojia tai niitä leviittäviä tai niiden tartunnalle alttiita kasveja vastaan voidaan ryhtyä niihin toimenpiteisiin, joista tässä laissa säädetään.

4 §.

Kasvintuhoojien maahantuonti, kauttakuljetus, viljeleminen ja kasvattaminen sekä kuljetus ja kauppa on sallittu ainoastaan tieteellisiin tarkoituksiin maatalousministeriön luvalla ja asettamilla ehdoilla.

Sellaisen tavarain, pakkansainoiden, tavarainpäälyksien ja kuljetusastoiden

maahantuonti, kauttakuljetus, maassa kuljettaminen ja kauppa, joiden mukana on kulkenut kasvintuhoojia, on kielletty; tavara, jonka mukana on syytä varoa kulkeutuneen kasvintuhoojia, on lupa tarpeellista tarkastusta varten pidättävä.

5 §.

Valtioneuvosto voi määrätä jaksiksi tai toistaiseksi määrätä, että kasvintuhoojia leviittävien tai niiden tartunnalle alttiiden kasvien, kasvinosien, -tuotteiden ja -jätteiden maahantuonti tai kauttakuljetus jostakin maasta tai mainittujen kasvien viljeleminen, kuljetus ja kauppaaminen tässä laissa säädettyä ainoastaan maatalousministeriön luvalla ja sen asettamilla ehdoilla.

6 §.

Maatalousministeriöllä on valta määrätä jaksiksi tai toistaiseksi julistaa rajoitettua määrättyä alue kasvintuhoojien saastuttamaksi ja kieltää kasvintuhoojia leviittävien tai niiden tartunnalle alttiiden kasvien viljeleminen saastutetuksi julistetulla alueella, samoin kuin mainittujen kasvien, kasvinosien, -tuotteiden tai -jätteiden, niin myös niiden yhteydessä olleiden pakkansainoiden, tavarainpäälyksien, kuljetusastoiden, maan, linnan ja muiden sellaisten tavarain kauppa ja kuljetus sillä alueella tai sen osalla tai kuljetus maan muihin osiin, joiden kautta on syytä varoa kasvintuhoojien leviävän.

Myös voi maatalousministeriö määrätä, että 1 momentissa mainittu tavara on, jos se havaitaan kasvintuhoojan saastuttamaksi, hävitettävä, sekä kieltää pääsyy saastutetulle viljelmälle.

7 §.

Joka tietää kasvintuhoojaa esiintyvän maan-alueella, viljelmällä tai tavaravastossa, jota hän hallitsee tai hoitaa, on velvollinen siitä viipymättä ilmoittamaan kasvinsuojelu- tai poliisiviranomaiselle.

8 §.

Kasvinsuojeluviranomaisella on oikeus: 1) määrätä pidätettäväksi ja tarkastaa maahan tuotettua tai kauttakuljetettavaa tavaraa, jonka mukana on syytä varoa kulkeutuneen kasvintuhoojia;

2) kasvintuhoojien tutkimista tai hävittämistä tai niiden esiintymisen toteamista varten päästä kaikille viljelyille ja viljelemättömille alueille ja varastopaikkoihin, niin myös, todistajain läsnäollessa, rakennuksiin, jos perustelut ja epäilyksiä kasvintuhoojien esiintymisestä rakennuksessa on olemassa;

3) ottaa tutkimuksiin varten tarpeellisia näytteitä; sekä

4) takavarikoida 6 §:n 1 momentissa mainittuja tavaroita ja määrätä ne samoin kuin viljelmää desinfioitavaksi, jos on syytä varoa niitä kasvintuhoojan saastuttamaksi, niin myös velvoittaa se, joka lähinnä kärsii kasvintuhoojan esiintymisestä, määräjaksossa ryhtymään alustaviin toimenpiteisiin kasvintuhoojan

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Helsingissä, 5 päivänä kesäkuuta 1920.

Tasavallan Presidentti
LAURI KR. RELANDER.

Maatalousministeri J. E. Suvio.

aiheuttaman hävitystyön ehkäisemiseksi ja tarpeen vaatiessa itse huolehtia näiden toimenpiteiden suorittamisesta.

Poliisiviranomaiset ovat velvolliset tarvittaessa antamaan kasvinsuojeluviranomaisille virka-apua.

9 §.

Tämän lain nojalla kasvintuhoojia vastaan suoritettujen toimenpiteiden aiheuttamat kustannukset suoritetaan valtion varoista.

Valtion varoista on niin ikään, arvioon mukaan, täysin korvattava vahinko, joka 1 momentissa mainittujen toimenpiteiden johdosta on jollekulle koittunut, ei kuitenkaan, jos vahinkoa kärsinyt rikkomalla tämän lain säännöksiä tai mitä tämän lain nojalla on määrätty, itse on ollut vahinkoon syyssä. Korvausvaatimus on kolmenkymmenen päivän kuluessa vahingon sattumisesta kirjallisesti tehtynä jätettävä maatalousministeriölle.

10 §.

Joka rikkoo tämän lain säännöksiä tai mitä sen nojalla on määrätty, rangaistukseen enintään kahdeksanpäivä vankeudella tai korkeintaan kahden vuoden vankeudella.

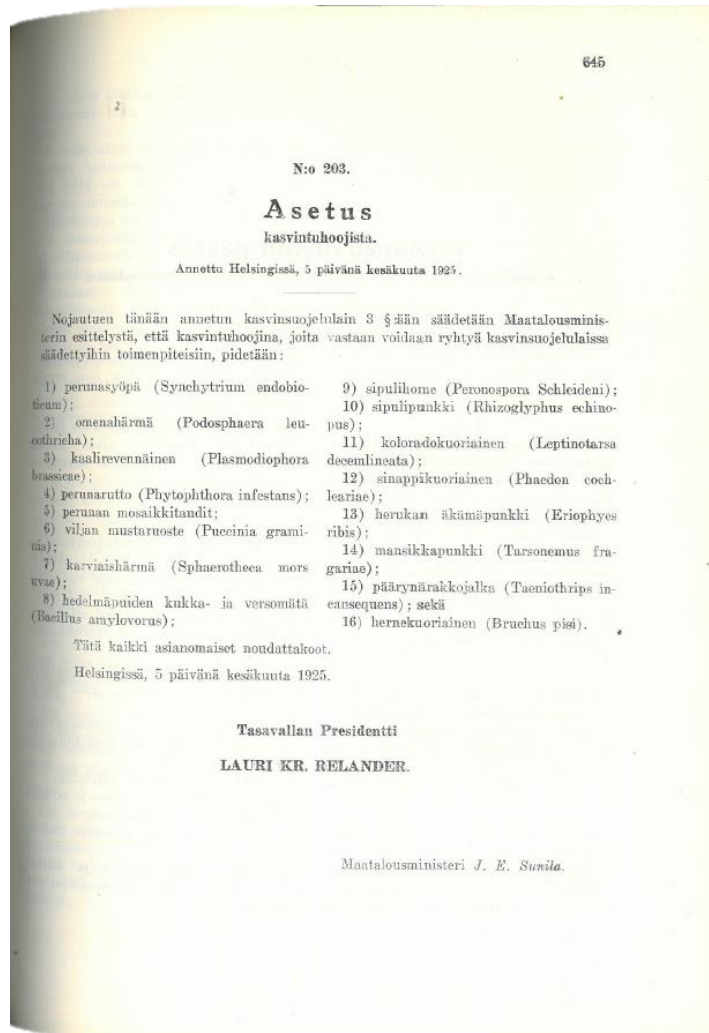
Vastoin tämän lain säännöksiä maahan tuotu tavara tai sen arvo, niin myös päälyks, missä tavara säilytettiin, oikeus valtiolle menetetty.

11 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta antaa valtioneuvosto.



1920



1. **Perunasyöpä** (*Synchytrium endobioticum*)
2. **Omenanhärmä** (*Podosphaera leucothricha*)
3. **Möhöjuuri** (*Plasmodiophora brassicae*)
4. **Perunarutto** (*Phytophthora infestans*)
5. **Perunan mosaiikkitaudit** (*virukset*)
6. **Viljan mustaruoste** (*Puccinia graminis*)
7. **Karviaishärmä** (*Podosphaera mors-uvae*)
8. **Tulipolte** (*Erwinia amylovora*)
9. **Sipulinnaattihome** (*Perenospora destructor*)
10. **Sipulipunkki** (*Rhizoglyphus echinopus*)
11. **Koloradonkuoriainen** (*Leptinotarsa decemlineata*)
12. **Sinappikuoriainen** (*Phaedon cochleariae*)
13. **Herukan äkämäpunkki** (*Eriophyes ribis*)
14. **Mansikkapunkki** (*Phytonemus pallidus*)
15. **Päärynäripsäinen** (*Taeniothrips inconsequens*)
16. **Hernepiilokas** (*Bruchus pisorum*).

Uusi tuhoisa kasvitauti esiintynyt Suomessa.

Perunasyöpä, vaarallisin perunasadon tuhooja.

Toistaiseksi on tautia todettu ainoastaan Kirkkonummella.



Professori J. I. Liro.

Meikäläisissäkin sanomalehdissä oli viime vuonna tietoja perunasyöpän tuhoisista Euroopassa, ja yllättävänä uutisena mainittiin, että tämä vahingollinen kasvitauti oli myös saanut jalansijaa meidänkin

mutta seuraavana keväänä valettiin sama perunamaa jälleen formalinilla. Kumpanakin vuonna käytettiin formalinia noin 1,000 markan edestä. Näistä toimenpiteistä huolimatta ei tauti tästä perunamaasta ollut hävinnyt. Vuoden 1926 keväällä uudistettiin sama menetelmä, mutta se osoittautui sittenkin verran tehottomaksi. Ryhdyimme silloin tarmokkaimpiin toimenpiteisiin. Perunamaa kostutettiin märäksi konsentroidulla rikkihapolla, sen jälkeen sirotettiin maalle kerros kuparisulfaattia, tämän päälle ohut kerros puhdasta hiekkaa, perunapello päällystettiin tervapaperilla ja sen päälle sirotettiin lopuksi noin 10 senttimetrin vahvuudelta hietaa.

Perunasyöpä on nimittäin sellainen kasvitauti, että kun se pääsee juurtumaan maahan, ei sen vastustamiseen uhrattavista varoista ole tingittävä, vaan on tämä kasvitauti hinnalla millä tahansa saatava häviämään, koska, taudin päästyä leviämään laajemmalle alalle, sen

viittämään laajemmalle alalle, sen

Maamme perunanviljelystä uhkaa perinpohjainen tuhotauti.

Perunasyöpä, jonka torjuminen Suomesta näytti onnistuvan, on päässyt leviämään Pyhäjärvelle (U.L.).

Pyhäjärven Karkkilan kylässä tavattu useita perunasyöpän saastuttamia viljelmiä.

Kuten lukijamme muistanevat, oli lehdeessämme viime kuun alkupuolella haastattelutietoja perunasyöpän, tuhoisimman perunasadon hävittäjän kulkeutumisesta maahamme, Kirkkonummelle Strömsbyhyn, erään Suomalaisen poukamassa sijaitsevan palstatilan perunapelloon, sekä toimenpiteistä tämän kasvitautia leviämisen ehkäisemiseksi. Tämän lehtemme uutisen johdosta kilnatti metsätyöjohtaja Osk. Tuomi Pyhäjärven Karkkilan kylässä huomiota omissa ja erään naapuriansa perunaviljelmässä esiintyneeseen outoon tautiin ja ilmoitti viime kuun 28 p:nä kirjeitse maatalouskoelaitoksen kasvitautiosastolle tästä taudista, jota hän epäili perunasyöpäksi.

Tiedon saatuaan lähtivät maatalouskoelaitoksen virkailijat, assistentit A. J. Rainio ja A. Hilli tarkastamaan sanotun seudun perunamaita ja perunavarastoja. Tohtori Rainio antoi matkalla palattuaan meille havainnoistaan seuraavat tiedot.

Saatuamme edellämme mainitun tiedon perunasyöpän leviämisestä Pyhäjärvelle ja matkustettuaamme paikalle ottamamme selvää taudin



Tri A. J. Rainio.

Alkaisemmin on perunasyöpä tavattu maassamme vain Kirkkonummen, Strömsbyssä, jossa sitä v. 1924 esiintyi Asplundin mäkikuvun 6 aarin laajuisessa perunamaassa. Voimakasta kasvinsuojelumyrkkyä käyttäen onnistui maatalouskoelaitoksen kasvitautiosaston pysähdyttää ainakin toistaiseksi sen leviäminen sieltä muualle. Ulkomailla, etenkin Englannissa ja Saksassa on tauti päässyt leviämään kalkkialle perun-

kohtatessaan nuoren perunamukulan tunketuvat sen silmuihin, synnyttää vähitellen korallimaisia pahkoja mukulan pintaan. Myöhemmin syksyllä syntyy pahkoissa paksuseinäisiä talvipesäkkeitä, jotka talvehtivat mukuloiden pinnossa tahi maassa. Talvipesäkkeet säilyttävät elinkykyä 10 vuotta ja tästä syystä onkin perunasyöpä erinomaisen sitkeänhenkinen. Kevätkesällä saastuttavat maan pintakerroksiin joutuneet talvipesäkkeet nuoria perunakasveja, lähettämällä lukemattoman joukon parvellioloita maavesien mukana etsimään isäntäkasveja. Sellaiseksi kelpaavat, paitsi perunaa, myös tomaatti sekä musta- ja punakoiso.

Perunasyöpä leviää erittäin helposti talvipesäkkeinä, perunoiden, työkalujen, jalkineiden, hevosten kavioiden, kärrinpyörien y. m. s. mukana kulkeutuvassa mullassa paikasta toiseen. Niinkään kastemadot, maassa liikkuvat hyönteiset, linnut ja jyräjät levittävät sitä. Saastuneen perunan kuljettua eläimen ruuansulatuselimien lävitse ovat talvipesäkkeet yhä vielä täysin elinvoimaisia ja lannan mukana kykenevät saastuttamaan uusia perun-



1920



Perunasyövän levenemiskulku maassamme selvitetty.

*Tartuntaa levittänyt perunasyöpäkeskus
sijaitsee Pusulan pitäjän Hyrk-
kylän kylässä.*

**Tautia levinnyt 9 pitäjään; saastutettujen
alueiden yhteispinta-ala n. 18 ha:**



Maisteri A. Hilli.

Maatalouskoelaitoksen kasvitau-

tehtaan viimeisen johtajan huvilalle Bromarfvn pitäjän Basabölen kylään lähetys Arimalta kasvatettuja perunoita. Näiden mukana kulkeutui perunasyöpäkin Bromarfvn ja on se sielläkin levinnyt lähiympäristöön.

Maamme ensimmäinen tunnettu perunasyöpäsiintyminen Kirkkonummella Strömsbyn kartanon alueella on mahdollisesti myöskin peräisin Arimalta, mutta sen alkuperästä ei ole vielä onnistuttu saamaan täyttä varmuutta.

Helsingin lähiympäristön (Oulunkylän ja Helsingin pitäjän) perunasyöpäalueitten levenemishistoria on vielä jonkin verran puutteellisesti selvillä, mutta ainakin osa saastutuksesta (Puotinkylä) on sielläkin Arimalta tullutta ja on taudilla ollut suotuisat leviämisehdot taajassa asutusseudussa, jossa viljellään perunoi-

1920



KASVINSUOJELUKIRJASIA N:o 3.

J. I. LIRO

Koloradokuoriainen uhkaamassa Euroopan perunaviljelyä.

MAATALOUSKOELAITOS
TUHOELÄINOSASTO
1925.

Euroopassa taistellaan koloradokuoriaista vastaan hävittämällä sitä sen kaikissa kehitysasteissa. Taistelun kulku on seuraava:

1) Perunavarsien lehdillä olevat munaryhmät, toukat ja aikuiset kootaan astioihin, joissa on benziniä. Hakeminen on siksi perusteellista, että voi sanoa jokaisen lehden tulevan käännettyksi alapinta ylöspäin.

2) Perunanvarret leikataan poikki maan rajassa, sotketaan kuoppaan, vaelellaan benzinillä ja peitetään multakerroksella. Täten tuhoutuvat viimeisetkin munat.

3) Leikattu perunamaa noukitaan puhtaaksi pinnalla olevista kuoriaisista, kynnetään ja äestetään ja noukitaan puhtaaksi esille tulleista koteloista ja aikuisista.

4) Maa kastellaan benzinillä (4 litraa neliometriä kohti) tai käsitellään rikkihiilellä (noin 10 kg aaria kohti).

5) Koko ympäristöä tarkastetaan jatkuvasti kaiken kesää ja seuraavana vuonna istutetaan määräpaikkoihin 1—2 vakoa perunaa mahdollisesti vielä ilmestyvien hyönteisten pidättämiseksi. Näitä »pyyntiperunoita» tarkastetaan vähän väliä kesän kuluessa.



INTERNATIONAL PLANT PROTECTION CONVENTION

Rome, December 6, 1951

PREAMBLE

The Contracting Governments, recognising the usefulness of international co-operation in controlling pests and diseases of plants and plant products and in preventing their introduction and spread across national boundaries, and desiring to ensure close co-ordination of measures directed to these ends, have agreed as follows:—

ARTICLE I

Purpose and Responsibility

1. With the purpose of securing common and effective action to prevent the introduction and spread of pests and diseases of plants and plant products and to promote measures for their control, the Contracting Governments undertake to adopt the legislative, technical and administrative measures specified in this Convention and in supplementary agreements pursuant to Article III.

2. Each Contracting Government shall assume responsibility for the fulfilment within its territories of all requirements under this Convention.

ARTICLE II

Scope

1. For the purposes of this Convention the term “plants” shall comprise living plants and parts thereof, including seeds in so far as the supervision of their importation under Article VI of the Convention or the issue of phytosanitary certificates in respect of them under Articles IV (1), (a), (iv) and V of this Convention may be deemed necessary by Contracting Governments; and the term “plant products” shall comprise unmanufactured and milled material of plant origin, including seeds in so far as they are not included in the term “plants.”

2. The provisions of this Convention may be deemed by Contracting Governments to extend to storage places, containers, conveyances, packing material and accompanying media of all sorts including soil involved in the international transportation of plants and plant products.

3. This Convention shall have particular reference to pests and diseases of importance to international trade.

ARTICLE III

Supplementary Agreements

1. Supplementary agreements applicable to specific regions, to specific pests or diseases, to specific plants and plant products, to specific methods of international transportation of plants and plant products, or otherwise supplementing the provisions of this Convention, may be proposed by the Food and Agriculture Organisation of the United Nations (hereinafter referred to as “FAO”) on the recommendation of a Contracting Government or on its own initiative, to meet special problems of plant protection which need particular attention or action.

International Convention for the Protection of Plants and Plant Products (FAO:n kansainvälisen kasvinsuojeluyhteisö-sopimus, IPPC). 1951,

CONVENTION FOR THE ESTABLISHMENT OF THE EUROPEAN PLANT PROTECTION ORGANISATION

Paris, April 18, 1951

The Governments parties to the present Convention, being conscious of the importance of international co-operation in the prevention of the introduction and spread of pests and diseases of plants and plant products, and desiring to continue and extend the work formerly done in this field by the International Committee for the Control of the Colorado Beetle and by the European Working Party on Infestation Control have agreed as follows:—

ARTICLE I

Organisation

There shall be established a European Plant Protection Organisation (hereinafter referred to as the Organisation).

ARTICLE II

Definition

For the purpose of the present Convention the term “plants and plant products” means “living plants and parts of plants, unmanufactured materials of plant origin, and food products milled from plants and parts of plants”.

ARTICLE III

Membership

(a) Membership of the Organisation is open to the following by adherence to the present Convention according to the provisions of Article XX:

(1) the Governments of the countries in Schedule III.

(2) the Government of any other country which the Council of the Organisation may decide to invite to become a member.

(b) The Government of any territory about which a declaration has been made under the terms of Article XXI may be admitted to membership by the Council of the Organisation but only on the proposal of the Member who made the declaration. Any such decision shall require a two-thirds majority of the votes cast. Territories so admitted shall be such as can in the opinion of the Council make a definite and individual contribution to the work of the Organisation.

ARTICLE IV

Seat

(a) The seat of the Organisation shall be in Paris.

(b) Meetings of the Organisation shall normally take place at its seat.

Convention for the Establishment of the European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPON perustamissopimus). 1951.

Kolorado- kuoriaisia löytyi lisää

Kaksi uutta koloradokuoriaista löytyi bulgarialaista perunaa keskiviikkona Suomeen tuoneista rekka-autoista. Autot oli tarkastusta varten ajettu Helsingin Katajanokan varastoalueelle. Ilmapäivään mennessä tutkittiin kaikki neljä paikalle tullutta autoa. Niiden tarkastus Helsingissä Vaalimaan sijasta oli mahdollista kasvinsuojeluviranomaisten suostumuksella.

Yksi autoista oli jo ilmapäivällä käännytetty takaisin, koska sen kuormasta löytyi isokokoinen ja virkeä koloradokuoriaisen toukka. Myöhemmin ilmapäivällä löytyi vielä toinen, joka joutui heti maatalous- ja metsätieteiden lisensiaatti Svante Ekholm'n suurennuslasin alle. Mitättömää koostaan huolimatta otus tunnistettiin kuoriaisen toukaksi. Autoa odotti paluu Bulgariaan.

Kuoriaiset olivat kylmän kuljetuksen jälkeen vielä horrokseessa. Säkkit nostettiin autoista lämpiämään varaston lattialle, jotta toukat alkaisivat liikkua. Ne olivat olleet viisi vuorokautta ilman ateriaa ja pyrkivät ulos. Kun tutkittavan säkin sisältö sen jälkeen kaadettiin lattialle, tutkijat havaitsivat liikkehtivän toukan.

"Tutkimme noin neljä säkkiä autoa kohti eli noin joka viidenkymmenennen säkin. Autoa kohti kuluu noin puolttoista tuntia", kertoi lisensiaatti Ekholm. "Kuoriaisen lentoon lähdöstä ei ole vaaraa, sillä sen liikkeet ovat aluksi hitaita. Se lentää vasta 25–27 asteen lämpötilassa."

Paikalla ollutta kolmea autoa tutkivat Ekholm'n lisäksi hortonomi Kaisa-Liisa Mäkinen ja agronomi Einar Enström. Löydetyt toukat toimitettiin lasipurkissa Tikkurilan maatalouden tutkimuskeskukseen.

(Jatk. siv. 16)

HELSINGIN SANOMAT

N:o 151 (27.537) 52 sivua * * * * *

Torstaina kesäkuun 7. pnä 1973

Irtonumero 1 mk (sis. lvv.)



Epäillyt perunasäkit nostettiin varaston lattialle, jossa ne lämpenivät sopivasti kuoriaistarkastusta varten.

Vielä kaksikymmentä autokuormaa tulossa

Kolorado...

(Jatk. siv. 11)

"Pidän tutkittua säkkipäärää melkoisen vaatimattomana," totesi agronomi Olli Rekola maa- ja metsätalousministeriöstä. "Ilmeisesti ei oikein olla oltu selvillä siitä, mitä tarkastuksesta tiltaisessa kokouksessa sovittiin. Tarkastuksen tulisi olla, ellei nyt sikkikohainen, niin kuitenkin mahdollisimman tarkka". Suuremman vaaran kuin yksittäiset kuoriaisloydöt muodostavat kuitenkin Suomen lähdet yli Eestistä mahdollisesti lentävät kuoriaisparvet.

Koloradokuoriaisen toukka kehittyi aikuiseksi 3–4 viikossa, joten Suomen leviessään se ehtii hyvin nakertelemaan tämän kesän perunanvarsia. Toukka on ihmiselle vaaraton ja tuhoaa vain perunanvarret estäen mukulan kehittymisen. Kuoriaispariskunta munii noin tuhat munaa. Suomessa kuoriaisia kehittyisi luultavasti vain yksi sukupolvi vuodessa. Mikäli Suomen ilmastoon arvioidaan vastaavan Kanadan ilmastoa, kuoriaisen tulisi hyvin toimeen Vaasan-Jyväskylän linjan eteläpuolella.

DDT:n sijasta on koloradokuoriaisen torjunnassa ehdotettu käytettäväksi parationi- ja gusathion-ryhmän aineita. Ne ovat fosfori-johteisia myrkkijä, jotka hävivät luonnosta täydellisesti.

Suomeen on tämän viikon kuudessa tulossa vielä yli kaksikymmentä rekka-autollista bulgarialaista perunaa. Bulgarialaisilla lie-nee mahdollisuus myydä nyt hylätyt perunakuormat esimerkiksi

Neuvostoliittoon, jossa Colorado-kuoriaista jo esiintyy.

Tilannetta tarkkailivat tarastomiesten lisäksi myös parikeskusliikkeiden edustajaa ja bulgarialaisten autojen kuljettajia. Bulgarialaisten Marin Russef sallistui oman autonsa säkkinä tukastukseen kiinnostuneesti muttarauhallisesti. Rauhallisena hän pyyi sikkokokin, kun lisensiaatti Ekholm hälytettiin tutkimaan suunnuslilla hänen autonsa reunaa monikivää karpäsentoukkaa.



Peruna-ankeroisen levinneisyyttä tutkitaan Himangalla ja Lohtajalla

Himanka (HS) Peruna-ankeroisen, 0,8 millimetrin mittainen sukkulamato on vaarallisin perunaa uhkaava tuholainen Suomessa. Sen levinneisyyttä ei vielä tarkkaan tunneta. Lähi-vuosina pyritään kuitenkin tutkimaan tärkeimmät perunanvil-jelyalueet.

Peruna-ankeroisen esiinty-mistä tutkitaan mm. Pohjan-maalla Himangan ja Lohtajan kunnissa. Tarkastaja Leena Lappalainen kasvintar-kastustoimistosta Helsingistä ottaa näytteet noin 50 perunati-lalta.

Erityisellä ankeroskairalla kairataan perunapellosta noin puoli kiloa multaa. Suosituksen mukaan näyte tulisi ottaa joka hehtaarialta. Suurilla viljelmillä näytetiheydestä joudutaan kuitenkin tinkimään.

Kahden kuukauden kuivatuk-sen jälkeen näytteet tutkitaan. Tulokset tämän kesän näytteis-tä saadaan joulun tienoilla. Tutkimus tulee maksamaan noin 10 000 markkaa.

Tiedot tuloksista lähetetään jokaiselle tilalle, olivatpa näyt-teet puhtaita tai saastuneita. Ankerointitutkimus on viljeli-jälle ilmainen.

Himangalla ja Lohtajalla ei tähän mennessä ole peruna-anke-roista tavattu.

Viime kesänä peruna-anke-roisen levinneisyyttä tutkittiin Hämeessä lähinnä Rengossa se-kä Oulun läänissä Pattijoen ja Limingalla. "Rengossa tutkittiin 62 tilan perunamaat, joista kymmenellä tavattiin peruna-anke-roista", kertoo ankerointitut-kija Kari Tiilikainen Maat-alouden tutkimuskeskuksesta.

Tällä hetkellä peruna-anke-roista tiedetään olevan 111 kun-nassa. Suurin osa saastuneista tiloista on Etelä-Suomessa lä-hinnä Uudellamaalla ja Hä-meessä.

Peruna-ankeroista on vaikea havaita

Peruna-ankeroisen on pikku-ruinen mato, jota ei silmällä erota. Perunajuurissa voi kyllä nähdä kellanruskeita kystöjä, jotka sisältävät peruna-ankeroi-sen munia.

Ankeroinen toukat poraavat perunanjuuriin reikiä ja tukki-vat ne niin, että ravinnonsaanti estyy. Kasvustoon tulee keltais-ia laikkuja, kasvu pysähtyy ja sato pienenee.

Pahimmin saastuneilla alueil-la pelloilta saadaan syksyllä vä-hemmän perunoita, kuin sinne on keväällä istutettu siemenpe-runaa. Jos ankeroisella on kas-vualustassa aisaparina peruna-seitti, ne tuhoavat yhdessä lä-hes koko sadon. Perunaseitti tunkeutuu ankeroinen poraa-miin reikiin.



Tarkastaja Leena Lappalainen ja Jukka Hakala ottavat peruna-ankeroisnäytettä maanviljelijä Lauri Tiluksen perunapellolla Himangalla.

Peruna-ankeroisen leviää varsin hitaasti. Viidessä vuo-dessa se leviää pellossa sen ver-ran, että se voidaan havaita puolen kilon maanäytteessä. Jos ankeroinen on muhnut pel-lossa seitsemästä yhdeksään vuoteen, se aiheuttaa jo talou-dellisia vahinkoja. Parin kym-men vuoden kuluttua se tu-hoa sadon lähes kokonaan.

Torjunta-aineet eivät tehoa ankeroiseen

Peruna-ankeroisen on hyvin sitkeähenkinen. Se voi elää maakerroksissa jopa 30 vuotta. Kemialliset torjunta-aineet ei-vät ankeroiseen tehoa.

Parhaana ja toistaiseksi lähes ainoana torjuntakeinona pida-tään kiertoviljelyä. Peruna-maalla viljellään vuoroin viljaa tai heinää. Saastuneella maalla saisi perunaa viljellä vain joka viides vuosi.

Peruna-ankeroisen leviää mullan mukana perunoissa,

kuulutuslaatikoissa, varastoissa ja taimikaupan välityksellä. Tärkeäsiemenperunoista on kehi-tetty jo lajikkeita, jotka kestä-vät hyvin peruna-ankeroista. Suomessa ei ole vielä ankeroi-sen kestävä ruokaperunalaji-ketta.

Siemenperunaa ei saastuneil-ta mailta saa myydä. Ankeroi-nen ei vaurioita perunaa syö-mäkeivottomaksi. Vientiin saat-tunut peruna ei kelpaa.

Kasvinsuojeluviranomaisten mielestä peruna-ankeroisen le-vinneisyyden seurantaa ja tor-juntaa tulisi tehostaa. Tämä edellyttää kuitenkin, että maa-kuntiin saadaan kasvinsuoje-luasiantuntijoita.

Nyt ankeroinisnäytteitä otetaan vuosittain vain siemenperunan viljelymailta. Ruokaperunan viljelijöille näytteen otto on va-

paahteista. Maanviljelijät voi-vat toimittaa näytteet piiriagri-logien välityksellä tai suoraan Viljavuospalveluun Turkuun. Tutkimus maksaa 20,50 mar-kkaa näytteeltä.

"Peruna-ankeroisnäytteen ot-to tulisi saada samantilaiseksi rutintoimeksi kuin viljavuus-näytteen otto", tarkastaja Heik-ki Aapro kasvintarkastus-toimistosta sanoo. Hänen mieles-tään näytteet tulisi ottaa myös taimitarhoista.

Aapron mielestä peruna-anke-roisen torjunnasta tulisi saa-da laakisäteisiä määräyksiä ku-ten hukkakauran torjunnasta-kin. Valtio esimerkiksi korvaa hukkakauran torjuntakustan-nuksia.

Peruna-ankeroisen lisäksi muita vaarallisia kasvitautia ovat perunan rengasmätä, pe-runasyöpä, sipulin pahkamätä ja sipulin varsiankeroinen. Kas-vinsuojelulain mukaan niistä on tehtävä ilmoitus maatalou-den tutkimuskeskukseen.

HELSINGIN SANOMAT

N:o 228 (29121)

68 sivua

Sunnuntaina 26. elokuuta 1979

Iltonumero 3,00 mk (sis. Alv.)

Kasvintuhoojien seuranta on riittämätöntä

Kasvinsuojeluviranomaisten mielestä kasvintuhoojien, kasvi-tautien ja tuhoeläinten, levinnei-syyttä ei pystytä nykyisillä voi-mavaroilla riittävästi seuraamaan.

Kenttätutkimuksia voidaan tehdä maataloilla vain satunnai-sesti, sillä maakunnissa ei ole lainkaan varsinaisia kasvinsuo-jeluasiantuntijoita. Tutkimus-työtä tehdään lähinnä Maata-louden tutkimuskeskuksessa Tikkurilassa ja kasvintarkastus-toimistoissa. Tutkijoita ja tar-kastajia on aivan liian vähän. Matkoihin ei ole aikaa eikä va-rojakaan.

"Kasvintuhoojien seurantaa tulisi tuntuvasti tehostaa. Sitä edellyttävät jo kansainväliset sopimukset, joissa Suomi on mukana", sanoo kasvitautien tutkimuslaitoksen johtaja, pro-fessori Aarre Ylimäki.

Pahimpana puutteena hän pi-tää kenttätönn vähäisyyttä. "Maatalouskeskusten henkilö-kuntaa on käytetty jonkin ver-ran apuna esimerkiksi peruna-anke-roiskartoituksissa. Heillä ei ole kuitenkaan riittäväää kas-vinsuojelualan koulutusta", Yli-mäki kertoo.

Tuhoeläintutkimuslaitoksen vs. johtajan, professori Unto Tulisal on mukaan jokai-seen maatalouskeskukseen tuli-si saada vähintään yksi kasvin-suojeluasiantuntija. Hänen teh-tävänään olisi vaarallisten kas-vintuhoojien levinneisyyden seuranta, torjuntatoimet ja maanviljelijöiden neuvonta.

Suomessa on 18 maatalous-keskusta, jotka hoitavat kasvin-viljelyn neuvontaa. Lajike- ja lannoitusneuvonnan lisäksi maanviljelijöitä valistetaan kas-vitauheista ja tuhoeläimistä se-kä niiden torjunnasta.

"Erityisiä kasvinsuojeluasiantuntijoita maatalouskeskuksis-sa ei ole. Kehitys on alalla erit-täin nopeaa, joten vaarallisten kasvintuhoojien tuntijoita tar-vittaisiin", kasvinviljelyagrono-

mi Risto Lallukka Maata-louskeskusten liitosta sanoo.

Kasvinsuojelusta vastaavat Maatalouden tutkimuskeskuk-sen tuhoeläin- ja kasvitautien tutkimuslaitokset sekä niiden yhteinen elin, kasvintarkastus-jaosto. Jaostolla on kaksi kas-vintarkastustoimistoa, toinen Helsingissä ja toinen Turussa. Tutkimuskeskuksessa on lisä-ksi yksi päätoiminen kasvinsuo-jeluohjaaja.

Tutkimuslaitoksissa on yhti-teensä 14 tutkijaa, jotka har-voin ehtivät maakuntiin. Kas-vintarkastustoimistoissa on vain kolme tarkastajaa. He huolehtivat sekä kasvinsuoje-lusta että kasvien tuonti- ja vientitarkastuksista.

Tarkastaja Heikki Aapro kasvintarkastustoimistosta pi-tää maakunnallista kenttäorga-nisaatiota välttämättömänä. "Kolme tarkastajaa ei yksinker-taisesti ehdi seurata riittävästi vaarallisten kasvintuhoojien le-viämistä. Kasvien tuonti- ja vientitarkastukset työllistävät tarkastajat täysin."

Maa- ja metsätalousministe-riössä on valmisteilla uusi kas-vinsuojelulaki. Lakiuudistuk-sen yhteydessä ehdotetaan, että kasvintarkastus siirrettäisiin Maatalouden tutkimuskeskuks-esta maatilahallitukseen. Siir-toa perustellaan mm. sillä, että alueellinen kasvinsuojelu voi-taisiin näin järjestää tehok-kaasti. Apuna voitaisiin käyttää maatalouden neuvontaorgani-saatiota.

"Maatalouskeskusten liiton kanssa on jo neuvoteltu neu-vontajärjestön henkilökunnan kouluttamisesta kasvinsuojelu-tehtäviin", sanoo maatalous-ylitarkastaja Olli Rekola maa- ja metsätalousministeriös-tä. Asia on kuitenkin vielä auki.

Rekolan mukaan asian edis-tyminen riippuu nyt siitä, saa-daanko kasvintarkastuksen orga-nisaatiomuutos ensi vuoden budjettiin.





Perunalle myönnettiin ensimmäiset vientiluvat

Valtion lisenssivirasto myönsi perjantaina ensimmäiset perunan vientiluvat sopimusviljelyä harjoittaville liikkeille. Jo myönnettyjen lupien perusteella odottaa nyt vajaan miljoonan kilon suomalainen perunaerä vihonviimeistä terveystarkastustaan ennen Euroopan matkaa.

Maanantaina perunan viennistä tehdyn periaatepäätöksen jälkeen vientianomuksia tulvi lisenssivirastolle pitkin viikkoa. Pari hyväksyttiin perjantaina yhden suuren tukkulukkeen ja pienehkon yksityisen toiminimen anomukset täyttivät ensimmäisinä asetetut ehdot.

Periaatepäätöksen mukaan perunan vientilupia myönnetään vain sellaisille perunakauppia harjoittaville liikkeille joilla on sopimusviljelyksiä loppia voidaan hakea vain neljännekselle sopimusviljelyn alaisesta perunamäärästä ja siitä tarjotun hinnan on oltava riittävä.

Hyvät hinnat näistä on tar-

jottukin" osastopaallikko Eero Aho lisenssiviraston vientiosastolta myhäilee Tahon mennessä virastolle esitettyjen vientilupa-anomusten perusteella vientiperunan fob-hinta on 90 pennistä markkaan kilolta.

Vientilupien myöntämisessä on lahdetty varsin varovasti lukkeelle, jottei keväinen perunapula yllättäisi.

"Ensi keväänä perunaa ei tuoda", Aho vannoo. "Vientilupa-päätös on tehty tamanhetkisten alustavien satotietojen perusteella ja lupia on maara myöntää näin alkuvaiheessa ehkä 20—40 miljoonan perunakilon vientiin. Satotilanteen selkunnuttua päätös voi muttuakin tukkulukkeiden vientihalukkuudesta riippuen.

Suomalaisella perunalla tuntuisi olevan menekkiä Länsi-Saksassa Italiassa Tanskassa ja Norjassa Englannistakin on kyselyjä tullut mutta meillä esiintyvän rengasmadan takia Suomi on poissa Englannin perunantuojamaiden listalta. Vientiperunan terveystarkastukset ovat erityisen tarkat.

Jokainen vietävä perunaerä tarkastetaan kansainvälisten normien mukaisesti kertaalleen viljelijän varastossa ja vielä

lahtosatamassa pistokokein. Sopimusviljely edellyttää lisäksi kahta jo kasvukauden aikana toimitettavaa terveystarkastusta.

"Ostajamaila on omat saannoksensa tuontiperunan terveydentilasta. Rengasmäta ja perunasyöpä ovat pelatyimpia kasvi-tauteja ja maa- ja metsätalousministeriö onkin julistanut parisenkymmentä kuntaa niiden saastuttamina vientikieltoon" lisensiatti Svante Ekholm Maa-taloustutkimuskeskuksen kasvin-tarkastustoimistosta kertoo.

Toiminimi Bjarne Smedsin 750 000 kilon lisenssianomus oli toinen perjantaina hyväksytvistä. Sopimusperuna viljellaan Etelä-Pohjanmaalla ja vientiluvan saaneille erälle on ostotarjous Ranskasta.

"Viimeinen tullitarkastus on vielä jäljellä" kertoo Smedsin myyntipaallikko Markku Hartikainen uskoen laadun riittävän.

Ennustuksiin 200—300 miljoonan kilon perunavuoresta Hartikainen ei usko. Tina vuorona peruna riittää ja ylijäämäkin jää povattua kohtuullisemmaksi. Ainakin meillä hehtaarisadot ovat olleet pienempiä kuin kevaalla luultu.



Kaisa-Liisa Mäkinen etsii tuontikasveja vihannespunkkia, ansarijauhasta ja villaklipkivaa.

Suomeen tuotavat huonekasvit tarkastetaan sekä lähettäjämaassa että meillä. Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvin-suojeluviranomaiset käyvät läpi jokaisen maahamme tulevan kasvieron.

Matkailija, joka tuo kotiinsa huonekasveja tai niiden osia, ei tarvitse kasveille terveystodistusta. Matkatavarana tulevat ruukkukasvit ja kolmea kiloa pienemmät kukkasipulipussit sekä yksittäiset kukkakimput voi Suomeen tuoda huoletta.

Ulkomailta tuotua kasvia ei saa kuitenkaan istuttaa maahan ilman terveystarkastuksen tarkastusta. Myös myytäväksi tarkoitetut huonekasvit tarvitsevat aina terveystarkastuksen. Elävien kasvien maahantuonnin rajoituksilla ja terveystarkastuksilla estetään erilaisten kasvintuhoojien maahan pääsy.

Kun huonekasvierä tulee ulkomailta Suomeen tarkastaa kasvin-suojeluviranomainen sen jo tukkukaupassa. Mikäli kasvintuhoojia löydetään edes osasta lähetystä, viranomainen voi kieltää koko lähetyksen maahantuonnin. Silloin kasvierä joko palautetaan lähettäjälle tai tuhotaan.

"Ulkomainen tavara on melko hyvin tutkittua, eikä kasvintuholaisia juuri esiinny. Vain äärimmäisen harvoin lähetyksessä joudutaan hävittämään", kertoo Pentti Mäkinen Kukkakauppojen Tukusta.

"Tutkin pistokokeilla lähetyksessä maahan tulevien huonekasvien terveyttä. Etsin ennen kaikkea vihannespunkkia, ansarijauhaista ja villaklipkivaa. Maahamme tulevista kasveista erityisesti palmut ovat herkkiä vihannespunkille ja fikus ansarijauhaiselle", sanoo tarkastusteknikko Kaisa-Liisa Mäkinen.

Suomeen tulevien kasvien pakkausmateriaaleista on niinkään tarkat asetukset vahvennetut ohjeet. Käytettyihin koreihin, laatikoihin, kartonkeihin, säkkeihin tai juuttikankaiseen päällykseen kiedottuja kasveja ei saa tuoda maahan.

Pakkausmateriaalirajoitus ei kuitenkaan koske omaan käyttöön tarkoitettujen kukkien, kukkasipulien tai vihannesten kuljetusta.

Ulkomailta tuodut kasvit tarvitsevat terveystarkastuksen



Ulkomaiset lähetykset tarkastetaan

Sairaat kasvit ilmi pistokokein

Hortonomi Hilikka Ahola suoritti velloilla päälinnassa terroksia amarylliksen sipulissa. "Punatuutta", hän toteaa kskantien. Hän kuori ja laulaisee useita sipuleita, joissa jo-aisessa on punertavia läikkeitä. Vielä keuhavat kättä ter-verystodistukseen, ettei punatautia ole", hän tuhahtaa.

Hilikka Ahola tekee kasvintar-astusta jalki Suomen en-aratolla Katujonokalla. Sinne on yllä tuutu vajaa reikolastil-inen kukkasipuleita ja taimia Hollannista ja Belgiasta. Tava-raan on yhteensä yli 4 000 kiloa.

Koko 8 600 kapsuleen ama-ryllisilähetykset on kuitenkin pisto-kokeiden mukaan sairas. Ahola joutuu kuitenkin hyväksymään sipulit maahan, sillä sienin ai-heuttama punatuuti ei kuulu niihin kasvitauteihin, joiden saastuttamia kasveja ei saa maahan tuoda. Silti ei ole saatu valmistellakaan olevaan uuteen asetukseen. Aholan mielestä se olisi nopeasti saatava kielletty-jen listalle.

Tarkastus ei tunnu mielek-käältä, kun joutuu puutteellisen lakien takia hyväksymään täysin sairaan lähetyksen. Ta-varaan vastuumottojalle, punar-hurille, se aiheuttaa kuitenkin vaikeuksia", hän sanoo. Esi-merkkei punatuutisiin amaryl-liksiin ei kasva kukkavartta lainkaan tai se kasvaa pahasti kiero.

Terveystodistukset eivät saa olla kalta viikkoa vanhemmat. Ahola sanoo jo todetuksista saavansa ensivaikutelman lähe-tyksistä, sillä vuosien varrella eri lähetystyistä on muodostunut tietty kuva.

Tarkastukset on tehtävi kah-den vuorokauden kuluutta siitä, kun kasvit ovat saapuneet Suo-meen. Tarkastus tehdään yleensä satamassa, lentokentällä, va-rastossa tai puutarhoilla.

Katujonokalla Hilikka Aholaa avustaa huoltaja Harri Ing-man, joka etsii ja avaa hahutut laatit. Jokaisesta kasvista tutkitaan eri lajit.

Tarkastetut kannat ja irteet ovat terveitä. Aholan mielestä kannojen juurakot ovat kuiten-kin kylmiä. Hän painaa niitä poskeensa vasten ja epistee het-ken, että juurakot ovat paleltu-neet. Harri Ingman vakuuttaa, että lähetykset on ollut liianpää-sä koko ajan.

Gladioluksen mukulat tuok-savat voimakkaasti nuffalaili-le. Näihin on ilmeisesti ruisku-tettu jotain kasvinuojeluinai-neita. Aholan mukaan mukuloissa on hiukan fusariumia.



Huoltaja Harri Ingman avustaa hortonomi Hilikka Aholaa kukkasipuliden tarkastuksessa.

Fusarium on sientauti, joka näkyy sipulissa valkoisena tai vaaleanpunaisena rihmastona. Jos sipulilla ei kiistellä kasvin-suojeluinneella sipuli kuivuu punertavaksi käppyräksi. Aine ei myöskään ole vielä kielletty-jen listalla.

Lähetyksen alppiruusut ovat pistokokeiden mukaan terveitä. Juurien mukana on runsaasti multaa. "Mullassa voi olla peru-na-ankeroita, pienen pienim-matoja, siltä sitä otetaan yleensä näyte, joka tutkitaan labora-toriossa", Ahola kertoo. Tällä kertaa näytettä ei otettu, sillä kasvit ovat luotettavalla toimit-tajalta, jonka kasveista näyte on jo otettu.

Ruusunjuuret tarkastetaan tehostetusti, sillä niissä on vi-lme vuosina esiintynyt tunsauti aitosyöpää ja juurikikimänske-roisia. Aitosyöpiä on bakteeri-tauti, joka muodostaa jurin pahjuuria. Se on kasvihuoneis-sa vaarallinen tauti, joka leviää jopa kasteluveden mukana.

Juurikikimänskeeroinen kas-vattaa verkkomaisia juuria, jos-ta sen tunnistaa. Hilikka Ahola käännelee yksittellen kymmen-kunta ruusunjuurta jokaisesta lajikkeesta. Juuret ovat kuiten-kin terveitä.

Taimitarhantuottelle kuten ruusunjuurille ja alppiruusuille tehdään myös laaturastus-ta. Taimien tulee olla hyvin kehit-

tyneitä ja terveitä. Atilaet ovat erittäin vihreitä ja terveemäköisiä. "Belgialais-pojat osavat atsaleasivelyyn. Siltä tulee yleensä hyvää tava-raa", Ahola toteaa.

Tarkastus kestää puolitosta tuntia. Ahola hyväksyy maa-hantuotavaksi yli 50 000 kukka-sipulista ja tainta. Tarkastukseen jülkeen lähetykset menee tullat-tavaksi.

Jos lähetykset ei voida hyväk-syä maahantuotavaksi, se lähe-tetään takaisin tai poltetaan tul-lin valvonnassa. Tarkastusmaksu on jokaisel-ta alkavalta sadalta kilolta 4,40 markkaa tai vähintään 30 markkaa. Laaturastuksesta

maksetaan vielä erikseen. Ku-lut makssaa tavarain vastaanot-taja, joita tällä lähetyksellä oli yli 50.

Viime vuonna kasvintar-astustoimisto tarkasti pistokokein lähes 4 000 tuontilähetykstä. Näistä hyväksyttiin suoraan yli 90 prosenttia. Näytteitä otettiin noin 550 lähetystä.

Viime vuonna kiellettiin yhti-mää 48 kukkasipulilähetyk-sen maahantuontia. Ennen kyllä-ttiin ruusunjuuria, äkimänske-roisen ja aitosyöpän takia. Maa-han tulleista ruusunjuureista hy-lättiin viisi prosenttia. Muita tuontikiellon aiheuttajia olivat mm. sipulin pahkamaa ja var-sinkero.

Kukkasipulit tarkistetaan

Nimimerkin Irina kukkasipuleita koskevan kirjoituksen "Kun kukat eivät kuki" (HS 18. 12.) johdosta toteamme seuraavaa:

Elävien kasvien ja kasvinosien tuontitarkastuksia suorittaa kasvin-suojelulain (202/25) nojalla Maata-louden tutkimuskeskuksen kasvin-tarkastusjaosto. Kasvit tarkaste-taan pistokokein.

Mainittakoon, että 1. 8.—31. 11. 79 välisenä aikana tarkastettiin yhteensä kymmeniä miljoonia kukka-sipuleita ja -mukuloita. Näistä kymmenkunnan tuontierän maa-hantuonti kiellettiin eri kasvintu-hoojen esiintymisen takia.

Kasvinuojeluviranomaiset voi-vat kieltää vain asetuksessa 507/79 lueteltujen kasvintuhoojen saas-tuttamien kasvien maahantuonnin.

Amarylliksen punalaikkutauti ei kuulu edellä mainituissa asetukses-sa lueteltuihin kasvintuhoojiin. Tässä tapauksessa kysymys on lä-hinnä laadusta. Ostajan on parasta pidättäytyä hankkimasta huonokun-toista istutusmateriaalia.

Punalaikkutaudin leviämistä si-pulissa voidaan estää erilaisin tor-juntatoimenpitein ennen istutusta. Tiedustelut niistä voi osoittaa kas-vinuojelunohjaajalle, os. Maata-louden tutkimuskeskus, PL 18, 01301 Vantaa 30, puh. 90-831941.

Maatalouden tutkimuskeskus
kasvintarkastustolmisto
Vantaa



Kasvintarkastuksen epäkohdat ja puutteet

Maisteri Tuomo Tuovinen
Kasvintarkastusjaosto, Helsinki

Kasvintarkastustoiminnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joita liittyy kansainväliseen kasvien ja kasvituotteiden kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää vaarallisten kasvintuhoojien, tuhoeläinten ja kasvitautien leviäminen maasta toiseen.

Kasvintarkastus tapahtuu Suomessa Kasvinsuojelulain (202/25) ja sitä täydentävien asetusten ja päätösten puitteissa. Niistä ovat tärkeimmät Asetus kasvintuhoojista ja niiden tartunnalle alttiista kasveista (752/72) ja Maan metsätalousministeriön päätös elävien kasvien ja kasvinosien maahan tuonnista ja kauttakuljuksesta noudatettavista ehdoista (888/72). Lisäksi Suomi on liittynyt vuonna 1961 kansainväliseen kasvinsuojeluyleissopimukseen, jossa maamme sitoutuu noudattamaan sopimuksessa mainittuja velvoitteita kasvinsuojelun organisoimiseksi niin, että kasvituotteiden vienti voisi tapahtua ilman kasvintuhoojien leviämistä. Samana vuonna Suomi liittyi jäseneksi Euroopan ja välimeren maiden kasvinsuojelujärjestöön (EPPO).

Kasvinsuojelulain ja sitä täydentävien asetusten ja päätösten sekä kansainvälisten sopimusten

edellyttämää kasvintarkastustoimintaa hoitaa meillä Maatalouden tutkimuskeskuksen Kasvitautiliasaston ja Tuhoeläinasaston yhteisenä elimenä Kasvintarkastusjaosto, jolla on kaksi tarkastusasemaa, Helsingissä ja Turussa. Henkilökuntaa kasvintarkastustehtävissä on yhteensä kahdeksan toimistohenkilökunta mukaan lukien. Lisäksi tarkastustehtävissä voidaan käyttää oman toimensa ohella työskenteleviä palkkiotöisiä tarkastajia, joita on yhteensä 34 eri paikkakunnilla. Kasvintarkastusjaoston johtajina toimivat oman toimensa ohella kasvitautiasaston ja tuhoeläinasaston johtajat.

Tuontitarkastus

»Kasvintuhooja-asetuksessa» (752/72) on lueteltu ne kasvitautit ja tuhoeläimet sekä tulipolteen ja hirmukilpikirvan isäntäkasvit, joita vastaan voidaan ryhtyä kasvinsuojelulaissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin niiden maahantuonnin estämiseksi.

Käytännössä maahantuotavien kasvien ja kasvituotteiden tarkastusta lähinnä Helsingissä vaikeuttaa se, että tavara tulee useisiin eri paikkoihin kaupungin eri puolilla. Kasvintarkastustoimis-



Uusi asetus tiukentaa maahantuontia

Yli viisikymmentävuotias, jäykkää ja vanhentunutta kasvinuojelulakia uudistetaan. Uudessa lakiehdotuksessa esitetään kasvinuojeluviranomaisten toimivallan lisäämistä. Nykyisiin päätökset tehdään lähinnä maa- ja metsätalousministeriössä.

Lakiuudistuksen yhteydessä ehdotetaan myös, että kasvintarkastus siirrettäisiin Maatalouden tutkimuskeskuksesta maatilahallituksen alaisuuteen. Kasvinuojeluviranomaiset pelkäävät kuitenkin, että siirto katkaisee yhteydet kasvitautien ja tuhoeläinten tutkimukseen.

Ensi syksynä on luvassa myös uusi kasvintuhoajasetus. Se on tiukennettu lista niistä kasvitaukoista ja tuhoeläimistä, joiden saastuttamia kasveja ei saa maahan tuoda.

Kasvinuojeluviranomaiset tarkastavat pistokkeilla jokaisen ulkomailta tuodun kukkaspullin, taimin ja perunalähteyksen. Tarkastuksella pyritään estämään kasvitautien ja tuhoeläinten leviäminen maahan. Myös Suomesta vietävät kasvit ja jopa osa puutavarasta tarkastetaan.

Kasvien tuonti- ja vientitarkastuksista vastaa Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvintarkastusjaosto. Se on Kasvitautien tutkimuslaitoksen ja Tuhoeläintutkimuslaitoksen yhteinen elin. Jaostolla on kaksi tarkastustoimistoa, toinen Helsingissä ja toinen Turussa.

Pari vuotta sitten istunut kasvinuojelutyöryhmä ehdottaa kasvintarkastuksen siirtämistä Maatalouden tutkimuskeskuksesta maatilahallitukseen pe-

rustettavaan kasvinuojelutoimistoon. Siirtoa perustellaan sillä, että kasvintarkastukset ovat lisääntyneet viime vuosina runsaasti: vauriutta pitäisi keskittää ja hallinnon tehokkuutta lisätä.

Maatalousylitarkastaja Olli Rekola maa- ja metsätalousministeriöstä perustelee siirtoa myös sillä, että maan sisäinen kasvintarkastus voitaisiin järjestää tehokkaasti. "Kasvintarkastus voitaisiin yhdistää maataloudellisiin viljelytarkastuksiin, joilla on jo oma organisaatio", Rekola sanoo.

Nykyisen lain pahimpana puutteena Rekola pitää sitä, että Suomessa kasvatettuja ja kaupattavia kukkaspuleita ja taimia ei tarkasteta. Vain kotimaiset siemenperunat ja pikkuistukassipulit tarkastetaan.

Tutkimusyhteydet tulee säilyttää

Kasvinuojeluviranomaiset eivät ole varauksettomasti organisaatiomuutoksen kannalla. Heidän mielestään mahdollisuudet saada pikaista tutkimusapua heikkenevät. Nythän kasvintarkastustoimisto on lähellä yhteistyössä Kasvitautien tutkimuslaitoksen ja Tuhoeläintutkimuslaitoksen kanssa.

"Tarvitsemme nopeaa palvelua kasvintuhoajien määrittämiseksi. Jos tarkastaja ei pysty tarkastuspaikalla tunnistamaan kasvintuhoajaa, siitä otetaan näyte, joka on tutkittava mahdollisimman nopeasti", kasvintarkastusjaoston johtaja, professori Aarre Ylimäki Maatalouden tutkimuskeskuksesta sanoo.

Hänen mielestään organisaation muuttaminen edellyttää, että tarkastustoiminnalle annetaan riittävät tutkimusresurssit. Maatalousylitarkastaja Reko-

lan mukaan kasvit tarkastetaan rutiiinimaisesti satamissa ja lentokentillä. Vain harvoin tarvitaan laajaa asiantuntija-apua.

Rekolan mielestä yhteys tutkimuslaitoksiin tulee säilyttää, mutta se ei kuitenkaan edellytä hallinnon kuulumista Maatalouden tutkimuskeskukselle. "Kasvinuojelu on enemmän hallintoa kuin tutkimusta", hän sanoo.

Professori Aarre Ylimäki ja professori Jaakko Mukuja jättivät jo kasvinuojelutoimikunnan mietintöön eriaivan mielipiteen.

Professori Ylimäen mukaan niukka kasvinuojelualan asiantuntemus olisi pidettävä koossa ja keskitettävä nykyistä paremmin. Professorit ehdottavat, että perustettaisiin erillinen kasvinuojelulaitos Maatalouden tutkimuskeskuksen. Se tarkastaisi sekä kasvit että torjunta-aineet.

Rekolan mukaan uusi kasvinuojelulaki sekä organisaatiomuutos pyritään saamaan eduskunnan käsittelyyn ensi syksynä.

Tarkastaja Tuomo Tuominen kasvintarkastustoimistosta Helsingistä sanoo, että kasvintarkastuksen siirtäminen maatilahallitukseen on puolus-

tettavissa vain, jos myös torjunta-aineiden tarkastus siirretään sinne. Hänen mielestään siitä ei voi erottaa eri organisaatioihin.

"Jos vain kasvintarkastus siirretään maatilahallitukseen, tarvitaan runsaasti lisää tutkimushenkilökuntaa ja erikoislaitteita", Tuominen sanoo.

Tuovisen mielestä kasvintarkastustoimiston tulisi olla mahdollisimman itsenäinen yksikkö. Maatalouden tutkimuskeskus siirtyy parin vuoden kuluttua kokonaisuudessaan Tilkku-rilasta Jokioisiin. Tällöin itsenäiset toimintamahdollisuudet ovat tärkeitä.

Suojeluviranomaisten päätösvaltaa lisätään

Voimassa oleva kasvinuojelulaki on vuodelta 1925. Laki on jo monelta osin vanhentunut. Sitä pidetään myös joustamattomana.

Tarkastaja Tuomo Tuovisen mukaan kasvinuojelulaki ei anna kasvintarkastustoimistolle riittävästi valtuuksia päättää kiireellisistä toimin. "Esimerkiksi perunasävyön torjuminen on hankalua, sillä ministeriön täytyy antaa päätös jokaisen esiintymispauksen torjunta-aineeseen."

Rekolan mukaan uudessa lakiehdotuksessa kasvinuojeluviranomaisten toimivaltaa on laajennettu. Yksityisiä henkilöitä ja omaisuutta koskevia määräyksiä voi kuitenkin antaa vain viranomainen, jolle on asetuksella annettu siihen oikeus.

Kasvintuhoaja-asetus puutteellinen

Nykyinen kasvintuhoaja-asetus estää vain vaarallisten kasvintuhoajien saastuttamien kasvien maahantuontia.

Kasvinuojeluviranomaiset ovat jo pitkään olleet huolestuneita, että joutuvat päästämään "vähemmän vaaralliset" taudit maahan. Tällaisia ovat mm. viime vuosina yleistyneet harmahome ja fusarium. Kasvintarkastajien mukaan niistä esiintyy lähes jokaisessa kukkaspullilähteyksessä. Näistä on aina haittaa tavarain vastaanottajalle, puutarhurille.

Tarkastaja Tuovisen mukaan kasvintarkastusjaosto lähetti tammikuussa maa- ja metsätalousministeriöön ehdotuksen, jossa esitettiin pohjoismaisten säännösten mukaista setusta kasvintuhoajista. Hänen mielestään asetus olisi saatava voimaan jo tänä keväänä.

Työryhmä ehdottaa: Kasvit tarkastettava jo maahantuonnissa

Muitakin kuin kaikkein vaarallisimpia kasvintuhoajia aletaan torjua maahantuontitarkastuksilla, jos maa- ja metsätalousministeriön työryhmän ehdotus uudeksi kasvinuojelulajiksi toteutuu.

Uusi laki korvaisi nykyisen vuodelta 1925 periytyvän kasvinuojelulain. Sen mukaan viranomaiset voivat kieltää tavarain maahantuonnin vain, jos se sisältää asetuksessa erikseen mainittuja vaarallisia kasvintuhoajia. Eräiden tavallisten tautien ja tuhoeläinten saastuttamia lähteyksiä joudutaan sen vuoksi päästämään maahan. Pulma on erityisen vaikea kukkaspuleiden ja -mukuloiden sekä pistokastaimien tuonnissa.

Kasvinuojelun epäkohdat liittyvät ylitarjontaan Olli Rekolan johtaman työryhmän mukaan lähinnä tarkastukseen. Ylin kasvinuojeluviranomainen on Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvintarkastusjaosto, mutta sen mahdollisuudet hoitaa tehtävlään ovat rajoitetut. Suurin epäkohta

on alueellisen organisaation puutteellisuus.

Tätä puutetta halutaan korjata mm. kytkemällä maatalouden neuvontajärjestöt eli maatalouskeskukset entistä kiinteämmin mukaan kasvinuojeluun. Työryhmän enemmistö katsoi lisäksi, että kasvinuojelutarkastus olisi siirrettävä maatalouden tutkimuskeskuksesta maatilahallituksen alaisuuteen.

Kasvinuojelun merkitys on kasvanut maatalouden erikoistuttua ja kasvien kansainvälisen kaupan vilkastuttua. Suojelutarve on suurin siellä, missä viljely keskittyy ja erikoistuu.

Koska maassamme ei esiinny kovin paljon kansainvälisesti vaarallisia kasvintuhoajia, vienteille on hyvät mahdollisuudet. Se edellyttää kuitenkin tehokkaampaa valvontaa ja tarkastusta.

Nykyinen maahantuontitarkastus tapahtuu näytteiden ja pistokokoiden avulla. Vuonna 1976 tarkastettiin 3844 tuontierää.



Ruotsi rajoittaa taimien tuontia

Tukholma (TT) Ruotsi aikoo syksyllä kieltää eräiden puutarha- ja kasvitarhataimien maahantuonnin, jotta vaarallisen lehtimiinaajakärpäsen maahanpääsy estettäisiin. Suomessa, Norjassa ja Tanskassa tuontia on jo aiemmin rajoitettu.

"Ruotsin maataloushallituksen kasvintarkastusosasto on tehnyt maatalousministeriölle esityksen tuontikiellosta", kertoo osastopaällikkö Gunnar Gränsbo. Lähinnä kyse on krysanteemi- ja gerbera-kukista, mutta myös kurkun, salaatin ja tomaatin taimet saattavat joutua tuontirajoitusten kohteeksi.

Lehtimiinaajakärpän on tullut Amerikasta Afrikan kautta Eurooppaan. Kärpäsien toukat elävät kasvien sisällä ja niitä on vaikea havaita. Kärpäsien on aiheuttanut suuria tuhoja puutarhaviljelmillä Euroopassa, varsinkin Hollannissa. Myös Tanskassa on vahinkoja todettu.

"Mielestämme lehtimiinaajakärpän on vakava uhka, sillä siihen eivät tehoa mitkään sallitut torjuntatoukat", sanoo johtaja Inge Lejde Ruotsin puutarhatalouden keskukselta.

Tanskassa Ruotsin suunnittelema kieltopäätös on jo ehtinyt herättää levottomuutta viljelijöiden keskuudessa. He vievät paljon krysanteemintaimia Ruotsiin. Tanska aikoo ottaa asian esille EC:n komissiossa ja kansainvälisessä tullijärjestössä GATT:issa.

"Suomessa taimien tuontia on jo pitkään rajoitettu ja siten estetty lehtimiinaajakärpäsien maahanpääsy", kertoo tarkastaja Rauha Puttonen maatilahallituksen kasvintarkastustoimistosta. Asetuksessa mainitaan lehtimiinaajakärpäsien vaarallisena kasvintuhoojana, jota ei saa päästää maahan.

Päähuomio on Suomessa kiinnitetty kasvi- tai puutarhassa viljeltä-

vien krysanteemien maahantuontiin. Krysanteemipistokkaat joutuvat kahdeksi viikoksi karanteeniin ennen kuin ne päästetään viljelijöille.

"Gerbera-kukissa on meilläkin todettu lehtimiinaajakärpää, mutta niille ei ole karanteeniviljelystä. Kun kärpäsien todetaan, sitä ei päästetä maahan," tähdentää Puttonen.



Kirjoitus perustuu Kasvinsuojeluseuran 70-vuostisjuhlaseminaarissa 3.5.2001 pidettyyn esitykseen. Jorma Rautapää toimii KTTK:n kasvinsuojeluosaston johtajana (jorma.rautapaa@kttk.fi).

Tapahtumia kasvin-tarkastuksen historiassa

1981

- Kasvintarkastus maatilahallitukseen
- Uusi kasvinsuojelulaki voimaan
- Kasvinsuojelun neuvottelukunta
- Kasvinsuojeluviranomaiset: maatilahallitus ja maatalouspiirit

1982

- Kasvinsuojeluasetus voimaan
- Floridanmiinaaja (*Liriomyza trifolii*) löytyy viljelyksiltä

1982/1983

- Koloradonkuoriaisia Suomeen laivoilla ja junilla

1984

- Torjunta-aineyksikkö myös maatilahallitukseen
- Mäntyankeroista kanadalaisessa puussa
- Rengasmädän ja peruna-ankeroisen kartoitukset alkavat
- Uusia miinaaja (*Liriomyza*) -tapauksia

1987

- Kalifornianripsäinen leviää Suomeen
- Etelänjauhiainen (*Bemisia tabaci*) ensimmäisen kerran viljelyksillä
- Perunan maltokaarivirus löytyy Suomesta

1988

- Siemenperunakeskukselle muodostetaan suojavyöhyke

1989

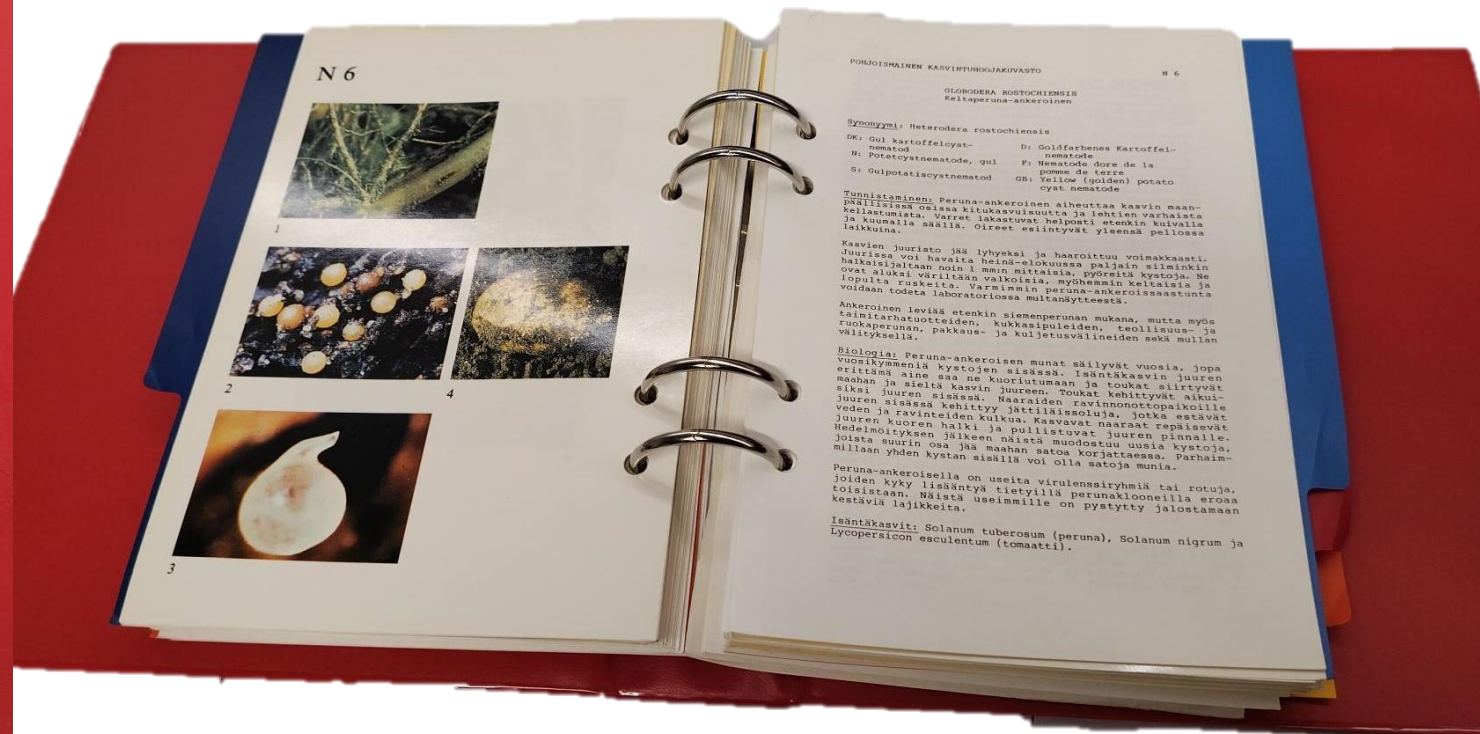
- Tomaatin pronssilaikkuvirus TSWV ensimmäisen kerran viljelyksillä

1989/1990

- Mäntyankeroisen saastuttamaa puutavaraa Suomeen

1980

Planteskadegørere
Planteskadegjørere
Kasvintuhoojat
Växtskadegörare



1990



KTTK:n tehtävänä on maataloudellinen tarkastustoiminta kasvin- ja eläintuotannon laadun turvaamiseksi.

Muut maatalous-organisaatiot

AJANKOHTAISTA!

Kasvintuotannon tarkastuskeskus

KTTK

Keskuksen osastot

- Kasvinsuojelu
- Maatalouskemiat
- Siementarkastus
- Viljalaboratorio

Teemoja

- Eräitä kasvintuhoojia
- Vienti- ja tuonti EU:n ulkopuolelta
- Valvonta EU:n sisällä
- Luomutuotannon valvonta

YHTEYSTIEDOT

Ylijohtaja [Lauri Pölkki](#)

Nämä sivut toimivat parhaiten kehittyneillä katseluohjelmilla kuten [Netscape 2.0](#) >

Päivitetty 12.10.1998
PALAUTE

Eräitä kasvintuhoojia

[Peruna-ankerooinen](#)

[Koloradonkuoriainen](#)

[Perunasyöpä](#)

[Perunan vaalea rengasmätä](#)

[Perunan tumma rengasmätä](#)

TAKAISIN

Tarkastusoikeus, viljelijän ilmoitusvelvollisuus ja kasvintuhoojien torjunta



HELSINGIN SANOMAT

Lauantaina 31. joulukuuta 1994

Suomesta tulee huomenna Euroopan unionin jäsen

Historiallinen jäsenyys toteutuu alkuperäisessä aikataulussa
Jäsenyys näkyy heti rajoilla, EU:n lippu eduskunnan salkoon

PAAVO RAUTIO
PEKKA VAIŠÄNEN
Helsingin Sanomat

Suomen EU-jäsenyys toteutuu suunnitelmien mukaisesti lauantain ja sunnuntain välisenä yönä vuodenvaihteessa. Viimeisetkin esteet jäsenyyden tiellä poistuivat perjantaina, kun Espanja tallensi EU-sopimuksen hyväksymisasiakirjat Roomassa.

Presidentti allekirjoittaa EU-



**Suomi Euroopan
unioniin 1.1.1995**

sopimuksen voimaansaattamishin tähtiin lauantaina ylimääräisessä presidentin esittelössä. Sen jälkeen suomalaiset poliitikot hiljentyvät odottamaan vuodenvaihdetta ja EU-ajan alkua.

Huippupoliitikoista vain puhemies Riitta Uosukainen esiintyy EU-aiheisessa tilaisuudessa sunnuntaina. Muut viettävät vuodenvaihdetta kotonaan tai loman tai työn merkeissä ulkomailla.

Jäsenyys näkyy sunnuntaina Helsingin Arkadianmäellä, kun

eduskunta nostaa salkoihin sekä Suomen että EU:n liput.

Myös valtakunnan rajoilla EU-jäsenyys näkyy heti sunnuntaina mm. alkoholin tuontirajoitusten muuttuessa. Kaupoissa EU:n tuomat hintojen muutokset voi todeta maanantaina.

Valtakunnan eli presidentin, hallituksen ja eduskunnan käyttäminen työ ei vuoden vaihtuessa ja EU-jäsenyyden toteutuessa paljonkaan muuta. On kuitenkin

odotettavissa, että parlamentti johtaa tulevina vuosina luovuttamaan valtaansa Brysselin lisäksi hallitukselle.

Jäsenyys vaikuttaa muun muassa maatalouteen heti. Sen sijaan aluepolitiikassa EU-suunnitelmat ovat vielä pahasti levällään. Osa maakunnista on aloittamassa EU-hankkeita jo vuodenvaihteessa onnalla riskillään, osa haluaa odottaa EU:n päätöksiä.

Sivut A 8, A 9 ja A 12

HELSINGIN SANOMAT

Maanantaina 2. tammikuuta 1995



Eduskunta nosti EU-lipun. Turvallisuusvalvaja Veli-Pekka Kaunismäki ja nimismies Juhana Linniko nostivat unionin tähtilipun Suomen valtiolipun seuraksi kahdeksalta suuntatalonalta.

Suomi eleittä euroaikaan

Rajoilla hiljaista, alkoholin uusia tuontimääräyksiä vasta harjoiteltiin

PEKKA VAIŠÄNEN
Helsingin Sanomat

Suomi siirtyi euroaikaan lauantain ja sunnuntain välisenä yönä jylhästi ilman juhlallisuksia, mutta ennätyksellisen pommien ja rakettien paukkaan säestyksellä.

Sunnuntaina uusi EU-aikakausi näkyi Helsingissä eduskunnan lippusalaista, joihin oli nostettu sekä Suomen että Euroopan unionin liput. Myös joissakin yksityistalouksissa kokeiltiin EU-lippua. Brysselissä Suomen lippu nousi salkoon jo lauantain puolella.

Rajoilla sunnuntai oli yksi vuoden hiljaisimmista päivistä. Vasta osa matkustajista tunsivat tuontimääräykset, eikä kasvaneita tuontimääriä aina käytetty hyväksi.

Suomen itärajan ja Norjan vastaisen rajan muuttaminen EU:n ulkorajaksi ei näkynyt vielä mitenkään käytännössä. Helsingissä muutos näkyi Tallinnan laivoilla siten, että viisumivapaasti Tallinnasta Suomeen saapuneet amerikkalaiset matkailijat pantiin samaan jonoon viisumia tarvitsevien balttien ja venäläisten kanssa. Sunnuntaina näki olleet kaupat ottivat jo uudet hinnat käyttöön, mutta suurin osa



Ellu, Virpi, Miia ja Kirsi juhlivat uutta vuotta Helsingin Esplanadilla yhdessä tuhansien muiden nuorten kanssa. Euroopan unionia muistettiin vain Senaatintorin juhlapuheissa.

kuluttajista pääsee tutustumaan ruuan eurohintaan tänään.

15 maan liitoksi vuodenvaihteessa laajentuneelle EU:lle alkanut vuosi on väli-vuosi, jonka aikana valmistetaan laajalla rintamalla vuoden 1996 hallituksen välistä konferenssia. Siltä odotetaan päätöksiä ja yhteistyön tiivistä muun muassa ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliitiikassa. Esille tulee myös maatalouspolitiikan ja EU:n toimintatapojen uudistaminen.

Sivut A 5, B 1 ja C 5



Vaarallinen kärpänen levinnyt Suomeen

Euroopan pahin kasvintuhoaja kuihduttaa koristekasvit ja kurkut

RIITTA-ELIISA LAINE
Helsingin Sanomat

Vaarallinen suonimiinajakärpänen on ensimmäistä kertaa päässyt leviämään Suomen kasviviljelyksille. Pelättyä tuholaista on löydetty kahdesta kauppapuutarhasta, joihin kärpänen on tullut Teneriffasta tuotujen krysanteemien pistokkaista.

Pistokaserät ehdittiin ennen tuholaisen tunnistamista jakaa useisiin puutarhoihin eri puolille Suomea. Kärpänen leviää helposti lämpimissä kasvihuoneissa ja pystyy vastustamaan torjunta-aineita. Kasvintuotannon tarkastuskeskus selvittää parhaillaan, miten laajalle tuholainen on levinnyt.

Kaikkiruokainen tuholainen hävittää leviessään koristekasvien lisäksi kasvihuoneissa viljeltyvät tomaatti-, kurkku- ja salaattisadat.

"Kaikkeksi onneksi suonimiinajakärpänen ei talvehti, joten leviämistä vihannetsviljelmille ei tarvitse pelätä", rauhoittelee apulaisjohtaja Rauni Virtanen Kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta. Kesäaikaan kärpänen pystyisi Suomenkin ilmastossa leviämään myös muille viljelmille.

Suonimiinaajan toukat elävät kasvien lehdistä ja syövät kasvisolukkoa. Syönnistä jää lehteen kiemuraisia käytäväkuviota. Kasvit kuihtuvat toukkien käsittelyssä nopeasti. KTTK:n mukaan saastuneet kasvustot joudutaan tuhoamaan kokonaan tuholaisen leviämisen estämiseksi. Toukan jäljiltä taloudelliset tappiot ovat sen vuoksi usein huomattavat.

nähdään seuraukset", harmittelee apulaisjohtaja Virtanen.

"Vapaa kasvikauppa EU-maiden välillä ei tarkoita sitä, että vaarallisia kasvintuhoajia koskevista sääöksistä olisi luovuttu missään jäsenmaassa. Vastuu leviämisestä on vain siirtynyt enemmän maahantuojille ja viljelijöille itselleen. Tätä ei ehkä ole tiedostettu tarpeeksi vakavasti."

Etelänjauhiainen kolkuttaa ovelta

Suonimiinajakärpänen havaittiin ensimmäisen kerran Keski-Euroopassa 1989, kun sitä tuli Hollantiin Amerikan mantereelta lähetetyn kasvierän mukana. Tämän jälkeen se levisi nopeasti ja lähes huomaamatta useisiin Euroopan maihin, joissa sitä pidetään kasvihuonetuotannon ehkä pahimpana tuhoojana.

Rauni Virtasen mukaan uhkatelijat eivät jää tähän. Ovelta kolkuttavat etelänjauhiainen ja kaikkein pahimpiin kuuluva kasvihuonetauti tomaatin pronssilaikkuvirus. Painajaisia viranomaiset ja viljelijät näkevät myös täällä ennennäkemättömistä perunan tuholaisista valkoperuna-ankeroisista ja kolumbian juurikämäankeroisista.

Sitä ilahduttavampana Virtanen pitää joidenkin siemenperunatuottajien päätöstä, jonka mukaan "rannasta ei siirretä yhtäkään perunaa ennen kuin tavara on tarkastettu". Virtasen mukaan se on ainut keino torjua uusien tuholaiden leviäminen Suomeen.

Rajalla tapahtuvat viranomais-tarkastukset ovat toistaiseksi ilmaisia, mutta ennen pitkää viran-

Varoituksia ei otettu todesta

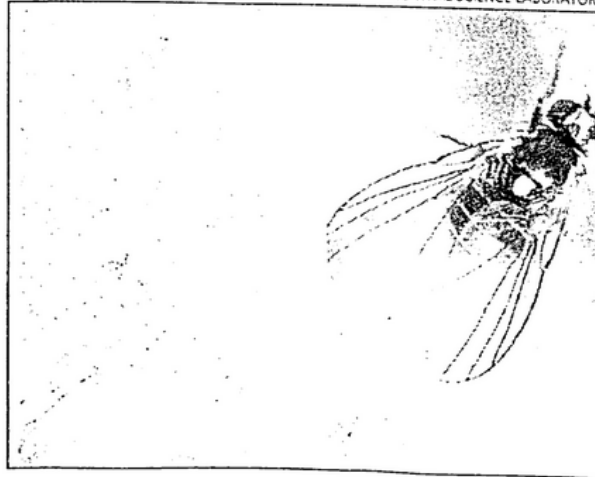
Viranomaisten mukaan nyt on tapahtunut juuri se mitä on pelätty: rajojen auettua on ensimmäinen vaarallinen EU-kasvintuhoaja päässyt Suomeen. Tähän asti vaaralliset tulijat, suonimiinaajakärpänen niiden joukossa, on pystytty torjumaan rajalla tehokkaan tarkastuksen ansiosta.

"Koko viime syksyn olemme tiedottaneet alan lehdistä ja suoraan maahantuojille tästä avoimien rajojen aiheuttamasta tuholaisvaarasta, mutta yhtään ainoaa yhteydenottoa ei ole tullut. Tässä

missä, mutta ennen pitkää viranomaiset joutuvat ottamaan niistä korvauksen. Asiasta on jo tehty päätös maa- ja metsätalousministeriössä. Tarkastuksia suorittavat maaseutuelinkeinopiirit ovat arvioineet, että heidän työmääränsä kaksinkertaistuu, jos tähänastinen kasvinsuojelutaso aiotaan säilyttää.

EU-direktiivin mukaan viljelijöiden ja maahantuojien pitää itse valvoa maahantuotavien tuotteiden puhtaus, sillä viranomaiset suorittavat pakollisen tarkastuksen rekisteröidyissä yrityksissä vain kerran vuodessa. "Nyt täytyy korostaa omavalvontaa ja viljelijöiden aktiivisuutta", Virtanen sanoo.

CENTRAL SCIENCE LABORATORY



Tuhoajakärpänen hävittää koristekasveja, kurkkuja, tomaatteja ja salaattia.



HELSINGIN SANOMAT

N:o 87 (34965) 52 sivua

Perjantaina 29. maaliskuuta 1996

Irtonumero 10 mk (sis. alv)

KOTIMAA

Aluehallinnon yksiköiksi tulossa lääninvirasto ja elinkeinokeskus

Backman esitteli kuntaväelle Aluehallinto 2000 -hanketta

ANTERO MUKKA
Helsingin Sanomat

Elinkeino- ja työvoimakeskuksista sekä lääninvirastoista on tulossa uusia valtion aluehallinnon yksiköitä, mikäli sisäministeriön suunnitelmat toteutuvat. Itsenäisinä säilyisivät Aluehallinto 2000 -kaavailujen mukaan runsas vuosi sitten perustetut alueelliset ympäristökeskukset sekä Tielaituksen, Rajavartiolaitoksen, tullin, verohallituksen ja puolustusvoimien piiriorganisaatiot.

Hallintoministeri Jonni Backman (sd) esitteli aluehallinnon kehittämishanketta torstaina Helsingissä Kunta-Valtio-foorumiin kokoontuneelle kuntaväelle.

jelupiirit siirtyisivät jatkossa lääninvirastojen yhteyteen, vaikka-kin erillisinä yksiköinä. Sen sijaan metsäkeskuksia ei nivottaisi minkään muun viranomaisen kylkeen.

Alueellisiin ympäristökeskuksiin ei uudistuksessa Backmanin mukaan kajota. Myös tiepiirien kaltaiset ns. tuotannolliset piiriorganisaatiot säilyisivät itsenäisinä.

Seppänen kannusti osakeyhtiömalliin

Aluehallinnon uudistus saattaa myöhemmin johtaa yhteistyön

laajenemiseen myös paikallistaloudella. Esimerkiksi työvoimatoimistot voisivat siten palvella muitakin kuin työhallinnon asiakkaita.

Kuntaliiton hallituksen puheenjohtaja Jorma Seppänen peräänkuulutti päättäjiä rohkeutta kunnallishallinnon rakenteellisiin uudistuksiin. Kuntayhtymien rinnalle tulisi hänen mukaansa mahdollisimman pian valmistella osakeyhtiö- tai muu vastaava liikelaitosmalli.

"Kun kunnissa siirrytään kirjanpitolain soveltamiseen, on todennäköistä, että kuntayhtymistä tulee nykyistä itsenäisempiä liike-

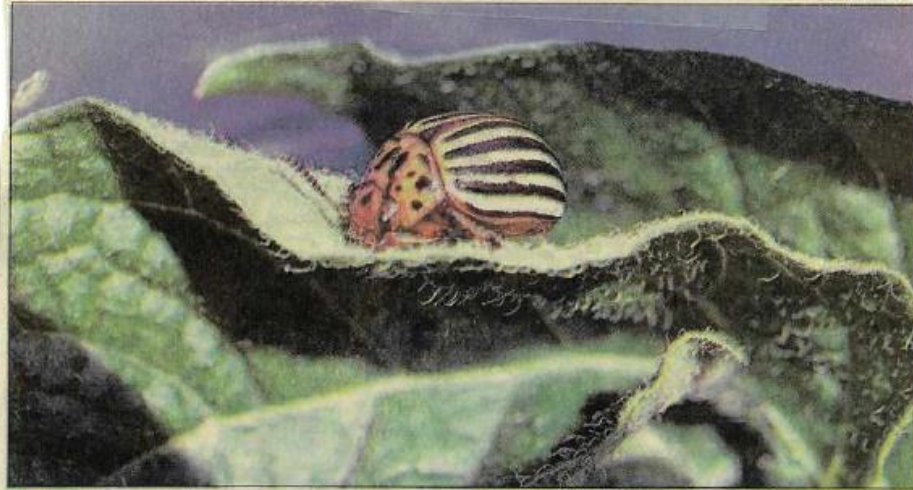
laitosten tapaan toimivia yhteisöjä. Olisi paikallaan, että jo nyt ryhdyttäisiin harkitsemaan kuntayhtymien hallinnon kehittämistä", Seppänen kannusti.

"Palvelun käyttäjä, kuntalainen, arvioi ensi sijassa palvelun laatua ja saatavuutta suhteessa hintaan. Häntä ei niinkään kiinnosta se, minkälainen organisaatio palvelun tuottaa."

Seppäsen mielestä osakeyhtiön tai liikelaitoksen ei välttämättä tarvitse toimia liikeloudellisen voiton saavuttamiseksi. "Yhtiöjärjestyksellä voitaisiin määrätä esimerkiksi omakustannusperiaatteen noudattamisesta."



LEHTIKUVA



Viheliäinen koloradonkuoriainen löydettiin viime viikolla myös Asikkalasta.

Valtio korvaa koloradonkuoriaisten torjuntaruiskutukset

ESS
21.7.
-74

Koloradonkuoriaisia on hävitetty torjuntaruiskutuksilla kolmella perunaviljelmällä Etelä-Karjalassa. Kemiallista torjuntaa tehdään tapauksittain ja se ajoitetaan toukan kuoriutumisvaiheeseen. Pieneltä kotipelloilta kuoriaisen hävittäminen onnistuu edelleenkin parhaiten käsin.

Perunatuholaisia on löytynyt jo 45 perunakasvustosta, joista valtaosa on Etelä-Karjalassa. Viime viikolla tehtiin yksi havainto Asikkalassa saaka, joten viranomaiset painottavat säännöllisen tarkastuk-

sen tärkeyttä. Myös kotitarveviljelijöiden on syytä tutkia peltonsa päivittäin.

Koloradonkuoriaisten torjunnassa käytetään juurikasvien torjuntaan hyväksyttyjä torjunta-aineita ja valtio korvaa viljelijöille torjuntamääräysten noudattamisesta koituvat menot.

"Ruiskutukset tehdään aina tapauskohtaisesti ja määrälalla. Myöhemmin sadosta tehdään vielä jäämätutkimukset", kertoo ylitarkastaja RAIIJA VALTONEN Kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta.

Valtonen on siirtänyt toimistonsa Helsingistä Etelä-Karjalan maaseutukeskukseen, jotta voitaisiin nopeuttaa kuoriaisten torjuntaan vaadittavien päätösten tekemistä.

Valtosen mukaan torjuntatoimien tavoitteena on kuoriaisen hävittäminen niin, ettei kotimaista kantaa pääse kehittymään seuraavien kesien riesaksi. Luomuviljelmillä sitkeää tuholaista ei ole toistaiseksi tavattu.

STT

2000



Koloradon-kuoriaisia löydetty jo 19 pelloilta

► "Varsin juoni tuholainen", toteaa kasvintarkastaja

Juhani Saarinen

RUOKOLAHTI. Jukka Hirvikallio kaivaa autostaan kasvintarkastajan työvälineet: suojapussit kengiin, kaksi kuukkaa ja kaasupoltin.

Vastustaja odottaa viereisellä perunapellolla. Alkuvuokasta perunan lehtien kimpusta löydettiin koloradonkuoriaisen toukkaa.

Hirvikallio yrittää tuhota kuoriaiset viimeiseen toukkaan. Helppo se ei ole, ja jos yksikin toukka tai kotelo säilyy, kuoriaisia voi tavata paikalta taas ensi kesinä.

"Varsin juoni tuholainen", Hirvikallio kuvaili.

Ruokolahtelaisella pelloilla tällä viikolla tavattu kuoriaiset saatava olla nähtynään yksilön jälkeä, sillä samalla pellolla parveili kuoriaisia jo kaksi vuotta sitten.

Hirvikallio kävi aiemmin tällä viikolla ruukuttamassa pelltoon torjunta-ainetta. Aine



Aikuinen kuoriaisen selässä kulkee kehaita ja mustia viiruja. Tämä yksilö löydettiin tällä viikolla pelloilta Ruokolahdelta.

tappoi maan pinnalla olleet toukat, ja nyt hän aikoo hävittää kotoistunutta elintä.

Aluksi Hirvikallio pyyhkäisee maata leskellä. Kuokalla kaivelemalla maasta löytyy kymmenkunta sentin mittaista puseruttava kotelo, jotka keräävät talteen.

Pellot omistava Esko Liutu ei löydöstä häikely. Koteloituneet toukatahan voisi laittaa vaikka pilkin kourkkuun.

"Ei ole vielä tuon koppakuoriaisen takia yöt unet mennyt", Liutu tokaisee.

"Parempi tietysti olisi, ettei se tulisi Suomeen."



Kasvintarkastaja Jukka Hirvikallio hävittää toukkaa ja kotoiloita perunapelloilta polttamalla.

Koloradonkuoriainen on sininikas tuholainen, joka voi pahimmillaan pilata suurimman osan perunasadosta.

Tänä kesänä kuoriaisia on löydetty 19 pellolta Ii-Suomesta. Esintymistä on vielä vähän, sillä toissa kesänä niitä oli yli 300.

Kasvintuotannon tarkastuskeskus ja paikalliset TE-keskukset yrittävät pitää leviämisen alaisista, sillä jos hyönteisen kehittäjä Suomeen pysyvän kunnan, torjunta on työlästä ja kallista.

Suurin osa kesän esiintymisestä on Pohjois-Karjalasta, jonne

kuoriaiset ovat lentäneet tuulien mukana. Etelä-Karjalassa kuoriaiset ovat selvinneet talven yli, mikä huolettaa perunaviljelijöitä.

Kuoriaisia täytyy etsiä pelloilta aina syksyn perunannostoon saakka. Kaakkois-Suomen TE-

keskuksen palkkaama Hirvikallio muistuttaa jälleen tarkkaavaisuuden merkityksestä. Mitä nopeammin havainnot saadaan, sitä helpompaa hävittäminen on.

Kasvintarkastaja on kesällä aina valmis lähtemään pelloille.

TIETOKULMA

Suomen kesä elättää yhden kuoriais-sukupolven

► Aikuinen koloradonkuoriaisen toukka noin puolen metrin syvyydessä. Kun lämpötila on riittävän korkea, se nousee maan pinnalle lisääntymään. Suomessa lisääntymisen alkaa kesäkuun puolenvälän tienoilla.

► Naaras munii perunan lehtien alapinnoille satoja muna. Noin viikon kuluttua toukat kuoriutuvat muneista ja alkavat syödä perunan lehtiä. Heinäkuun puolenvälän tienoilla toukat kumpivä maahan ja kotoistuvat.

► Parissa viikossa toukka kehittyy kotelossa aikuiseksi. Se nousee jälleen maan pinnalle ja alkaa syödä. Jos aikuisen kuoriaisen saa tarpeeksi ravintoa, se selviää maan alla seuraavaan kesään.

► Elinkierroksen pituus riippuu lämpötilasta. Jos keskilämpötila on 20 astetta, kehitys muuttuu nopeammaksi. Suomen kesä elättää yhden sukupolven, Keski-Euroopassa niitä syntyy useita.

► Kun kuoriaiset syövät perunan lehtiä ja varsia, mukuloiden kasvu tyrehtyy. Jos kuoriaista ei torjota, perunasato voidaan menettää osin tai jopa kokonaan.

Viljelijät soittavat havaintoja hänelle päivittäin.

"Minkä värisiä ne ovat? Vihreitä? Voidaan huokaisa helipotuksesta. Nämä ovat jonkin perhosen toukkaa", Hirvikallio vastaa yhteen puhelimeen.

"Ei ole koloradonkuoriaisen kyseessä. Oikaa huolet."

Yle Uutisten artikkeliarkisto

Koloradonkuoriainen Inarissa?

30.7.2002 16:39 • Päivitetty 9.6.2008 17:48

Etelän perunaviljelmiiä vaivaava koloradonkuoriainen epäillään havaitun Inarissa.

Tarkastaja Esko Viikari Kasvintuotannon tarkastuskeskuksesta kertoo, että havaintoa ei saatu varmennettua, mutta tuntomerkit sopivat koloradonkuoriaiseen.

Ötökkä oli kulkeutunut Inariin henkilöauton mukana Varkaudesta.

Viikarin mukaan kuoriaiset selviävät pitkiäkin matkoja esimerkiksi puukuljetuksissa, joten niiden leviäminen Lappiin on täysin mahdollista.

Toistaiseksi pohjoisin varmennettu havainto on lisalmesta.



Ette hukka etä kasvintuhoajia siperialaisesta lehtikuusilomasta.



▲ Siperian lehtikuusilomasta otettu näyte analysoidaan KTTK:n laboratoriossa Helsingissä.

Jäärän jäljillä

Akkuporakone, tupakansytytin, näyteputkiloita ja -pussi, suurenuslasi, lamppu ja pieni kirves. Siinä ovat tarkastaja Otto Hukan työvälineet, kun hän lähtee tekemään kasvintarkastusta Uralin takaa Suomeen tulleelle havupuutavarelle.

Huikka on Pohjois-Karjalan TE-keskuksen tarkastaja ja osan työajastaan hän tekee KTTK:lle valtuutetun kasvintarkastajan työtä. Tänäkin hän on ajanut työpaikaltaan Joensuusta noin 90 kilometrin päähän Kesälahdelle. Kar-Wood Oy:n toimitusjohtaja Petri Karjalainen on ilmoittanut, että erä siperialaista lehtikuusta on saanut siirtoluvan ja saapunut

Suomen anomus tarkastusten helpotuksista EU:n käsiteltävänä

Suomi ja Ruotsi eivät hyväksyneet heinäkuussa Euroopan komission pysyvän kasvinterveyskomitean tekemää kasvinterveysdirektiivin muutosta ja siihen liittyvää säädöstä Venäjän havupuun kasvinterveystarkastuksista. Maaliskuussa 2005 voimaan tuleva direktiivi määrää EU:n ulkopuolelta kolmansista maista tuotavalle havupuutavarelle kansainväliset kasvinterveystodistukset ja täyden tarkastuspakon. Venäläisen havupuutavaran tarkastuspaikaksi hyväksyttiin rajanylityspaikan sijasta kuorman määränpää.

Direktiiviin liittyvä säädös antaa mahdollisuuden anoa venäläisen havupuun kasvinterveystarkastuksiin alennettua tasoa silloin kun kasvinterveysriski on todettu vähäiseksi. Suomen mielestä säädös oli oikean suuntainen, mutta ei riittävä, jotta voitaisiin arvioida Venäjältä tuotavan havupuun lopullista tarkastustasoa.

Suomella ja Ruotsilla on nyt komissiolle vetämässä tutkittuihin kasvinterveysriskeihin perustuva anomus, jossa esitetään Venäjän Euroopan puolelta tuodulle havupuulle riskeistä riippuen joko yhden tai viiden prosentin tarkastustiheyttä. Anomus on tänä syksynä komission työryhmän tarkasteltavana ja lopullisen päätöksen tekee komissio.

Tällä hetkellä kaikki Suomeen Uralin itäpuolelta tuotava puutavara tarkastetaan sataprosenttisesti. Uralin länsipuolelta tuotavalle havupuulle tehdään satunnaisia pistokoetarkastuksia.

Venäjältä tuodaan Suomeen vuosittain noin 150 000 havupuukuormaa vuodessa. Määrä vastaa kolmen selutehtaan vuosittaista raaka-ainemäärää.

Metsäntutkimuslaitoksen ja KTTK:n tekemät selvitykset osoittavat, että näillä alueilla ei ole vaarallisia kasvintuhoajia, jotka voisivat tuontipuun mukana leviätä Suomen metsiin ja aiheuttaa tuhoja.



2000



KTTK
KASVINTUOTANNON
TARKASTUSKESKUS

AJANKOHTAISTA

TEHTÄVÄ

YHTEYSTIEDOT

LINKIT

PALAUTE

kaari

PÄ SVENSKA

IN ENGLISH

TIEDOTTEET / JULKAISUT	OHJE & MÄÄRÄYS	LOMAKKEET	HAKU
Kasvintarkastus ja Kasvikset Luomu Lannoitteet	Siemenet ja siemenperuna Vilja Metsänviljelyaineisto	Rehut Laboratoriot Eläinperäiset sivutuotteet	Torjunta-aineet gmo Tuontipuu

Ajankohtaista

Viime kesän sateet ovat vaikuttaneet vaihtelevasti kylvösiemenen laatuun
4.2.2005 Ensi kevään kylvösiemenen laatu saattaa vaihdella erinomaisesta heikkolaatuiseen Lue lisää

KTTKn PUHELINNUMEROT MUUTTUIVAT 10.1.2005 ks. **uudet n**

1.2. Torjunta-aineluettelo 2005 on ilmestynyt

Luettelon voi tulostaa **tästä**

26.1. Venäläisen havupuutavaran tuojien on rekisteröidyttävä

Kaikki Venäjältä tuotava havupuutavara tulee 1. kasvintarkastustarkastusten piiriin. Puutavaraeriltä tullaan terveystodistus, ja lisäksi tuonnin ehtona on, että maahan rekisteröityneet KTTK:n pitämään kasvinuojelurekisteriin. Lue lisää

- > Hakulomake rekisteriin
- > Hakulomakkeen täyttöohje

Muita ajankohtaisia asioita

- Siementilasto itävyy- ja

Aihehakemisto

Aitous
Avolimet työpaikat
BSE
Cen

Evira
Elintarviketurvallisuusvirasto
Livsmedelssäkerhetsverket
Finnish Food Safety Authority

Suomeksi | **På svenska** | **In English**

Sivukartta

Hae

Evira | **Kasvintuotanto ja rehut** | **Eläimet ja terveys** | **Elintarvikkeet** | **Eläintauti- ja elintarviketutkimus**

Organisaatio | Palveluhakemisto | Julkaisut | Pressihuone | Tapahtumat | Työpaikat | Yhteystiedot | Palaute

Pikalinkit palvelussa

Tietoa lintuinfluenssasta

Evira aloitti 1.5.2006

Elintarviketurvallisuusyö on koottu yhdeksi uudeksi viranomaiseksi "pelloilta pöytään" -periaatteella. Toukokuun alussa 2006 aloittaneeseen uuteen Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan on yhdistetty Elintarviketurvallisuusvirasto, Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos (EELA) ja Kasvintuotannon tarkastuskeskus (KTTK) sekä maa- ja metsätalousministeriön elintarvike-...
[Lue lisää](#)

Evira
Elintarviketurvallisuusvirasto
Livsmedelssäkerhetsverket
Finnish Food Safety Authority

Suomeksi | **På svenska** | **In English**

Sivukartta

Hae

Evira | **Kasvintuotanto ja rehut** | **Eläimet ja terveys** | **Elintarvikkeet** | **Eläintauti- ja elintarviketutkimus**

Siemenet | Kasvintarkastus | Torjunta-aineet | Vilja | Rehut | Lannoitevalmisteet | Metsänviljely | Kasvisten kauppa | Luomu | GMO

Kasvintuotanto ja rehut

Tästä osiosta löydät tietoa kasvintuotannon ja rehujen valvonnasta. Valvonnan tarkoituksena on kasvintuotannon ja eläinten rehujen laadun turvaaminen.

[Tuonti ja vienti](#) [Eläinperäiset sivutuotteet](#)

Ajankohtaista

Näytä ajankohtaisia 5 | [10](#) | [15](#)

[Parikkalasta löytyi lisää aikuisia koloradonkuoriaisia](#)

17.08.2006 - 10:13 - Parikkalan koloradonkuoriaisen esiintymästä löytyi lisää aikuisia kuoriaisia. Eviran tarkastuspartion tekemässä uusintatarkastuksessa perjantaina (11.8.) löytyi 14 ja tiistaina (15.8.) 22 aikuista kuoriaista. Kuoriaiset olivat pesäkkeen kohdalla eivätkä olleet levinneet perunalohkon muihin osiin. Koska pesäke oli aiemmin käsitelty torjunta-aineella sekä lisäksi liekitetty, kuoriutuneet aikuiset eivät olleet enää elinvoimaisia vaan osa löytyi jo kuolleena. Löydön johdosta pesäkekohta käsiteltiin uudelleen torjunta-aineella. Alueen tarkkailua jatketaan edelleenkin, koska kuoriutuvia yksilöitä voi olla vielä maassa.

Tutustu myös näihin

- [Kasvinuojeluyksikön yhteystiedot](#)
- [Tietoa ja kuvia koloradonkuoriaisesta](#)
- [Evira ylläpitää luomulisäysaineistorekisteriä](#)
- [Siementilasto itävyy- ja tautitiluksia 30.6.2006](#)
- [Tarkastetun siemenperunan tuottaminen](#)



×

Eviran

4 • 2008

kaari

BSE-tutkimusten määrä vähenee

Valvonta takaa luomun aitouden

Evira kuuntelee kuntien toiveita

×

MITEN ON?

Ruokapuhetta järkiruoan kehittäjiltä

■ "Järkiruoka on herkullista ja terveellistä ruokaa, jonka tiedät tuovan hyvän olon." Näin määriteltiin järkiruoka Sitran käynnistämässä Elintarvike- ja ravitsemusohjelmassa vuonna 2005. Ruoka ja ruokakulttuuri ovat nyt puheaiheena aivan eri tavalla kuin ohjelman alkaessa.

"Järkiruokailijoita" ovat ihmiset, jotka haluavat tietää mitä syövät, luonnehditaan.

Edustava otos suomalaisen yhteiskunnan eri alojen vaikuttajista on ilmaissut oman käsityksensä järkiruoasta ja ruokakulttuurista viestinnän asiantuntija Seija Kurumäen toimittamassa kirjassa "Järkipuheita ruoasta", joka on ohjelmahankkeen erilainen loppuraportti. Näkemysensä lisäksi jokainen kirjan kirjoittaneista vaikuttajista, joista yksi on Eviran pääjohtaja Jaana Husu-Kallio, on antanut yhden itselleen tärkein ruokareseptinsä ja kertonut valintansa perusteista.

Sitran Elintarvike- ja ravitsemusohjelma lopetettiin 2008 lopussa. Kolmivuotisen ohjelman tarkoituksena oli tehdä Suomesta kilpailukykyinen terveellisen ravitsemuksen edelläkävijä yhdessä alan toimijoiden kanssa. Tavoitteena oli kehittää terveyttä edistäviä konsepteja ja tukea elintarvikealan pk-sektorin kansainvälistymistä.

Hankkeissa ponttimena oli yhteistyö. Tuloksia saatiin keliakiasaamisen alueella ja pk-sektorin Venäjän viennin kehittämisessä. Marja-alla vaikutukset näkyivät uusina terveysvaikutteisina tuotteina. Löydettiin myös keinoja, jolla lasten terveyttä ja ravitsemusta voidaan parantaa.

Ohjelman päätteeksi tehtiin skenaariot siitä, miten ilmastomuutoksen arvelaan vaikuttavan ruokaketjumme vuoteen 2030 mennessä. Ohjelmakausi päättyi ruokamuutoksen alkun.

– Marja Laeslehto/Evira

Seija Kurumäki: Järkipuheita ruoasta. SITRA, Edita 2008.

Moni haluaa tuoda ulkomailta matkamuistoksi leikko- ja ruukkuorkideoita. Ikävien yllätysten välttämiseksi kannattaa etukäteen selvittää, mitä kasveja Suomeen saa tuoda ja millä ehdoin.

Kasvien vientiä ja tuontia säätelee vienti- ja tuontimaan lainsäädäntö. Suomen kansallinen lainsäädäntö pohjaa EU-tason säädöksiin.

Euroopan unionin alueelta orkideiden tuonnille ei ole asetettu varsinaisia tuontirajoituksia eikä niillä tarvitse olla kasvinterveystodistusta. Orkideoissa ei kuitenkaan saa olla vaaralliseksi luokiteltuja kasvien tuholaista tai kasvitauhteja.

Mitä rajoituksia on EU:n ulkopuolisesta Euroopasta tuotaville orkideoille?

Matkustaja saa tuoda tullaisten leikko-orkideoita Euroopan alueelta EU:n ulkopuolisista maista ilman rajoituksia. Ruukkuorkideiden tuontimäärää on kuitenkin rajoitettu siten, että omaan käyttöön saa tuoda viisi sisältöissä kasvatettavaa ruukkuorkidea ja toiset viisi ulos istutettaviksi. Suurempia orkideamääriä tuotaessa kasveilla on oltava terveystodistus.

Tarvitaanko Euroopan ulkopuolelta tuotaessa ruukkuorkideoille kasvinterveystodistus?

Kyllä, kasvintuhojariskin vuoksi ruukkuorkideoilla on aina oltava kasvinterveystodistus Euroopan ulkopuolelta tuotaessa.

Merkittävien orkideiden mukana kulkeutuva ja vaaralliseksi luokiteltu kasvintuhoaja on palmuripsiläinen. Sitä ei esiinny Euroopan alueella, mutta se on yleinen mm. Itä-Aasiassa ja Väli-Amerikassa.

Myös orkideiden mukana tulevilla orgaanisella maa-aineksella on oltava terveystodistus. Epäorgaanisella maa-aineksella kuten kiviviljalla ei todistusta kuitenkaan vaadita. Leikko-orkideoita saa tuoda enintään 20 kpl omaan käyttöönsä ilman todistusta.

Mikä on kasvinterveystodistus?

Useimmilla Euroopan unionin kuulumattomista maista tuotavilla kasveilla pitää olla lähtömaan kasvinsuojeluviranomaisen myöntämä kansainvälinen kasvinterveystodistus.

Terveystodistus (Phytosanitary certificate) on maksullinen asiakirja, jolla todistetaan kasvien olevan puhtaita kasvitaudeista ja tuholaista. Terveystodistuksen myöntää lähtömaan viranomainen tietyt ehdot täyttävälle kasvialle. Terveystodistusta vaativat kasvit myös tarkastetaan, kun ne tuodaan Suomeen.

Ennen maahantuontia kannattaa selvittää myös, mitä orkideoita koskevia CITES-vaatimuksia on. CITES-vaatimuksilla (Convention on international trade in endangered species of wild flora and fauna) suojellaan uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja. Suomessa CITES-asiasta vastaa Suomen ympäristökeskus.

Onko tuontitarkastus tilattava etukäteen?

Kyllä. Mikäli tulasorkidean maahantuomiseksi vaaditaan kasvinterveystodistus, kasvit täytyy tarkastaa Suomeen saavuttaessa. Matkustajan on tilattava tämä maksullinen kasvintarkastus etukäteen.

Kasvintarkastuksen voi tilata Eviran kautta puhelinnumerosta 020 77 25125, arkisin 8-16.15.

Lisätietoja:
www.evira.fi -> kasvintuotanto ja rehut -> kasvintarkastus
www.tulli.fi
www.ymparisto.fi

kaari

4/2008 • 9



MAASEUDUN TULEVAISUUS

10.9.2012

Punamätää löydetty 41 mansikkatilalta

Alkuperä jäi hämärän peittoon

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira on löytänyt tämän kesän tarkastuksissa 41 mansikkatilalta vaaralliseksi kasvintuhoojaksi luokiteltua mansikan punamätää (*Phytophthora fragariae* var. *fragariae*)

Tämän kesän löydökset viittaavat Eviran mukaan siihen, että punamätää esiintyy mansikkaviljelmillä paljon laajemmin kuin aikaisemmin on arvioitu.

Löydettyistä tapauksista 14 todettiin pohjoissavolaisilla viljelmillä ja hämäläisillä 10. Muut tapaukset hajautuivat eri puolille Etelä- ja Keski-Suomea.

Alkuperää ei pystytty enää selvittämään

Punamätä on sienenkaltaisen mikrobin aiheuttama tauti. Se tuhoaa mansikan juuriston ja aiheuttaa kasvustojen kitukasvuista ja kuolemista. Siksi se pienentää mansikan satoa.

Tauti ei leviä mansikan marjoissa. Se ei myöskään estä niiden käyttöä elintarvikkeena.

Punamätä on luokiteltu vaa-

ralliseksi kasvintuhoojaksi, koska se on erittäin hankala torjuttava. Tauti voi säilyä maassa jopa 15 vuotta ilman isäntäkasvia.

Tauti on Eviran mukaan levinnyt Suomen mansikkatiloille ulkomaisen taimiaineiston välityksellä ilmeisesti jo vuosia sitten.

Punamädän alkuperäistä tartuntalähdettä ei ole enää mahdollista saada selville. Todennäköisesti niitä on ollut useita.

Mitään yhdistävää tekijää ei ole löytynyt niiden tilojen väliltä, joilta punamätä on löytynyt. Tilojen käyttämät taimet ovat peräisin eri taimitoimittajilta, ja ne on istutettu eri vuosina. Myös tautia kantavia lajikkeita on useita.

Osalla tiloista punamätä on ehtinyt jo levitä tilan sisällä peltolohkolta toiselle.

Jotkut viljelijät ovat kiinnittäneet huomiota huonosti kasvaviin kasvustoihin jo aikaisempina vuosina.

MT

KOTIMAA

Suomen lehtipuut vaarassa: Erittäin vaarallinen vieraslaji salamatkusti Suomeen Kiinasta katukivien mukana

Jo toistamiseen Suomessa tavattu elävä aasianrunkojäärä on Eviran ylitarkastajan mukaan metsäluonnolle vaarallisimmaksi luokiteltu Suomesta löydetty tuholainen. Vantaan tapauksen aiheuttamat toimenpiteet ovat tähän mennessä aiheuttaneet arviolta neljännesmiljoonan kustannukset.

JAA

TALLENNA



Aasianrunkojäärän tunnistaa kiiltävän mustasta 2,5–3,5 senttimetriä pitkästä keskirumiista, jossa on valkoisia pilkkuja.

Laura Pytväinen
17.8.2017 15:29

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira löysi heinäkuun lopussa aasianrunkojäärän elävän toukan Uudeltamaalta puisen pakkausmateriaalin joukosta. Lisäksi huhtikuussa löydettiin kuollut aasianrunkojäärä samantapaisen pakkausmateriaalin joukosta Lappeenrannan kaupungin kivivarastolta.

Kiinalainen tuhohyönteinen löydettiin yllättäen Vantaalta – Evira ryhtyi toimiin



JULKAISTU 29.10.2015 08:02 (PÄIVITETTY 29.10.2015 09:05)



MTV UUTiset

Uudellamaalla Vantaalla tehtiin havainto kiinalaisesta aasianrunkojäärästä ja elintarviketurvallisuusvirasto Evira ryhtyi toimiin. Metsää on nyt hakattu laajoilta alueilta.

– Aasianrunkojäärä on lehtipuilla elävä kuoriaislaji, joka munii rungolla tai oksille. Sitten ne toukat elää siellä puun sisällä kahdesta kolmeen vuotta. Mitään merkkejä ei tällaisesta asukista ulospäin näy, ja sitten ulos tulee lopulta kova kuoriainen, selventää heti Eviran ylitarkastaja **Atro Virtanen**.

Kansalainen oli Vantaan Itä-Hakkilassa huomannut erikoisen kuoriaisen ja tehnyt



7 °C
Helsinki



Tuhoeläimet

Erittäin haitallinen metsätuholainen yrittää levitä Kiinasta Suomeen – tuoreimmat havainnot Lappeenrannasta ja Uudeltamaalta

Kiinasta kivien pakkausmateriaalien mukana Suomeen leviävä aasianrunkojäärä voi tehdä merkittävää tuhoa Suomen lehtipuille.



Aasianrunkojäärä on pituudeltaan 2,5–3,5 cm Kuva: Mikko Vainikka / Ruokavirasto

PETRI KIVIMÄKI

16.8.2017 12:08 · Päivitetty 16.8.2017 12:22

Tästä on kyse

- Aasianrunkojäärä on tullut Suomeen Aasiasta tulleiden kivimateriaalien joukossa
- Eläin tuhoaa lehtipuita.
- Tänä vuonna Suomesta on löydetty yksi elävä aasianrunkojäärän toukka ja yksi kuollut aikuinen aasianrunkojäärä.

2010





VALIKKO



RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

[Tietoa meistä »](#)

[Asiointi »](#)

 FI 



[Avoin tieto »](#)

[Laboratoriopalvelut »](#)

[Tuet ja rahoitus »](#)

[Eläinlääkärit »](#)

[Luomu »](#)

[Zoonosikeskus »](#)



VILJELIJÄT

Maa-, metsä- ja puutarhatalouden yritykset, eläintenpitäjät, vesiviljelijät



YRITYKSET

Kauppa, teollisuus, eläinlääkärit



YHTEISÖT

Järjestöt, yhdistykset, oppilaitokset, seurakunnat, yliopistot



HENKILÖASIAKKAAT

Yksityishenkilöt ja kuluttajat

SUOSITUIMMAT

- [» Asiointi](#)
- [» Tuet ja rahoitus](#)
- [» Vipu – viljelijän verkkoasiointi](#)

2020



EN



[IPPC Home](#)



IPPC and the International Year of Plant Health

At the 10th Session of the Commission on Phytosanitary Measures (CPM-10) in 2015, Finland proposed to establish an International Year of Plant Health (IYPH) in the year 2020. The proposal received strong support from the CPM-10, which decided to pursue the proclamation of the IYPH in 2020 under the leadership of Finland.

CPM-11 (2016) adopted the scope of plant health in the context of IYPH, "usually considered the discipline that uses a range of measures to control and prevent pests, weeds and disease causing organisms to spread into new areas, especially through human interaction such as international trade", and the IYPH overall objective "to raise awareness of the importance and impacts of plant health in addressing issues of global importance, including hunger, poverty, threats to the environment and economic development". CPM-11 also established an IYPH Steering Committee (IPPC IYPH StC) to secure the IYPH proclamation and start developing programme, roles and responsibilities.

CPM-12 (2017) encouraged IPPC contracting parties to provide extra-budgetary contributions to enable promotional activities to support the IYPH proclamation process and to propose potential IYPH events and activities.

In July 2017, the 40th Session of the FAO Conference adopted the proposal by Finland and the FAO Director-General submitted the relevant resolution to the Secretary-General of the United Nations with a view to have a resolution on the matter adopted by the United Nations General Assembly (UNGA).



Ralf Lopian
MMM

2020



680 EVENTS
IN **86** COUNTRIES

OVER **473 MILLION**
ACCOUNTS REACHED
ON SOCIAL MEDIA



IN MEDIA COVERAGE,
POTENTIALLY **4.4 BILLION**
READERS REACHED BETWEEN
SEPTEMBER 2019 AND JULY 2021

1 820 PLANT HEALTH
RELATED POSTS SHARED
BY FAO



OVER **370K** VIEWS
ON IYPH WEBPAGE

IYPH LOGO IN
33 LANGUAGES



45 PARTNERS

29 IYPH POSTAGE STAMPS,
3 IYPH COINS



IYPH ACTIVITY BOOK
FOR CHILDREN
IN **14** LANGUAGES

OVER **1 000** SUBMISSIONS FOR THE
IYPH PHOTO CONTEST, ART AND DRAWING
COMPETITION FOR CHILDREN, VIDEO
CONTEST AND HUMAN-INTEREST STORIES

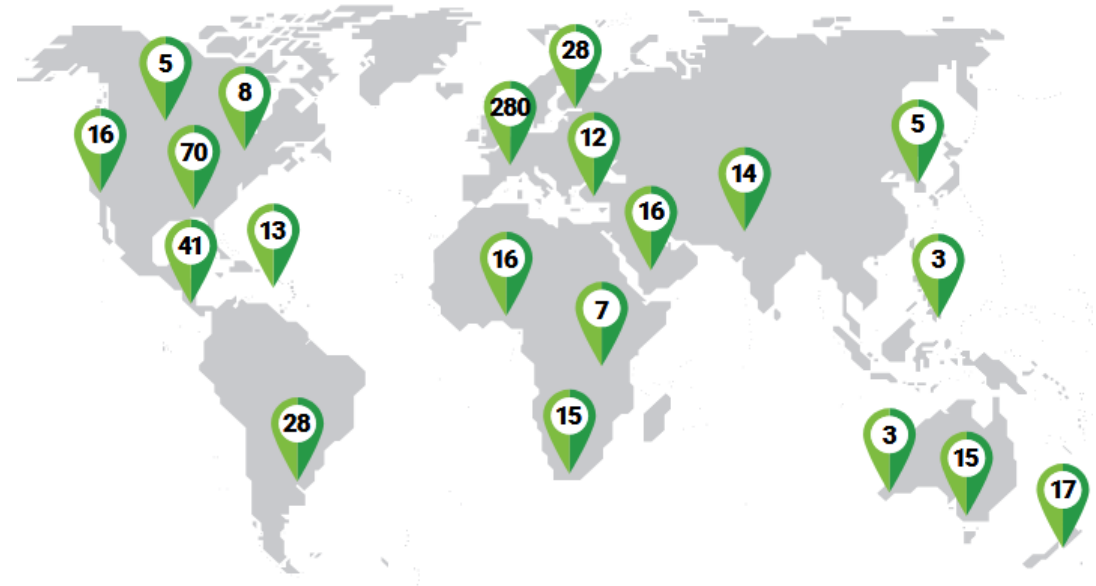


26 YOUTH GROUPS JOINED
FORCES IN DRAFTING AN
IYPH YOUTH DECLARATION

3 INTERNATIONALLY
RECOGNIZED IYPH
ADVOCATES WHO SPREAD
IYPH KEY MESSAGES



IYPH INTERNATIONAL STEERING
COMMITTEE (ISC),
18 MEMBERS, **18** MEETINGS
TO ADVANCE THE IYPH ACTION PLAN



INTERNATIONAL YEAR OF
PLANT HEALTH

2020

PROTECTING PLANTS,
PROTECTING LIFE.



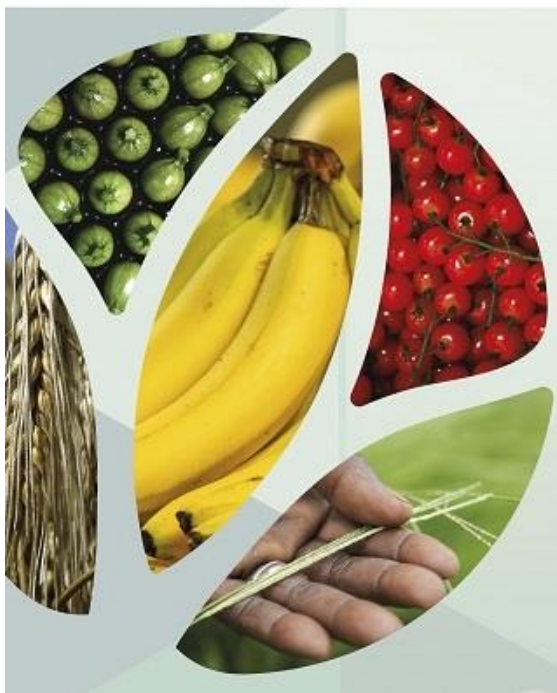
2020



Food and Agriculture
Organization of the
United Nations



International
Plant Protection
Convention



12 May International Day of Plant Health

Theme: **The importance of plant health
in One Health**

#planthealthday





RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority